

ÁRSSKÝRSLA 2011

Söfnunarsjóður
lífeyrisréttinda

Söfnunarsjóður lífeyrisréttinda

Ársskýrsla fyrir árið 2011

Efnisyfirlit

STJÓRN OG STARFSFÓLK	3
STJÓRN OG STARFSFÓLK	3
ENDURSKOÐUNARNEFND	3
SAMTRYGGINGARDEILD	4
IÐGJÖLD	4
LÍFEYRIR	5
MAT EIGNA OG STAÐA SÖFNUNARSJÓÐS LÍFEYRISRÉTTINDA	7
SKÝRSLA ÚTTEKTARNEFNDAR LANDSAMTAKA LÍFEYRISSJÓÐA	7
ÁVÖXTUN EIGNA 2011	7
EIGNASAMSETNING 31.12.2011	8
FJÁRFESTINGAR 2011	9
FJÁRFESTINGARSTEFNA 2012	9
MAT Á ÁVÖXTUN.....	10
MAT Á ÁHÆTTU	11
ALMENN VIÐMIÐ SAMTRYGGINGARDEILDAR.....	13
SJÓÐFÉLAGALÁN	15
TRYGGINGAFRÆÐILEG ATHUGUN	16
SÉREIGNARDEILD	16
IÐGJÖLD	16
LÍFEYRIR	17
EIGNIR	17
ALMENN VIÐMIÐ SÉREIGNARDEILDAR	18

Stjórn og starfsfólk

Stjórn Söfnunarsjóðs lífeyrisréttinda er skipuð af fjármálaráðherra. Fjöldi stjórnarmanna er sjö og eru jafn margir varamenn. Stjórnin er skipuð til fjögurra ára í senn. Fjórir stjórnarmenn eru skipaðir eftir tilnefningu stjórnar Landssamtaka lífeyrissjóða, þrír eru án tilnefningar og er einn þeirra formaður stjórnar sjóðsins.

Stjórn og starfsfólk

Stjórn frá 1. janúar 2009 til næstu fjögurra ára.

Aðalmenn:

Guðmundur Árnason, formaður¹
Hrafn Magnússon, varaformaður
Arnar Sigurmundsson
Friðbert Traustason
Gunnar Gunnarsson
Þorbjörn Guðmundsson
Þórunn H. Sveinbjörnsdóttir

Varamenn:

Þórhallur Arason
Elsa B. Friðfinnsdóttir
Haukur Hafsteinsson
Stefanía Magnúsdóttir
Ingibjörg H. Helgadóttir
Ingbór K. Eiríksson
Stefán Halldórsson

Aðsetur sjóðsins er í Borgartúni 29 og er fjöldi starfsfólks tíu í árslok 2011.

Starfsfólk:

Elín S. Valdimarsdóttir
Jón Otti Jónsson
Helga B. Sigurðardóttir
Jóna Kristín Sigurðardóttir
Kristín Árnadóttir
Magnús B. Jónsson
Sigurbjörn Sigurbjörnsson
Sigurlaug J. Waage
Stefanía Sigfúsdóttir
Svanhildur Lýðsdóttir

Starfssvið:

Sviðsstjóri bókhaldssviðs
Eignastýringasvið
Bókhald eigna og fjárfestinga
Bókhaldssvið
Móttaka, símsvörun og upplýsingar
Sviðsstjóri innheimtu- og ráðgjafasviðs
Framkvæmdastjóri
Sviðsstjóri lífeyris- og sjóðfélagasviðs
Lífeyris- og sjóðfélagasvið
Innheimtu- og ráðgjafasvið

Endurskoðunarnefnd

Á grundvelli laga skipaði stjórn sjóðsins endurskoðunarnefnd. Formaður nefndarinnar er Sigurður Þórðarson en aðrir nefndarmenn eru Gunnar Gunnarsson og Þórunn H. Sveinbjörnsdóttir. Nefndin hélt 11 fundi á síðasta ári og gengið var frá sérstöku erindisbréfi um störf hennar. Hlutverk hennar er meðal annars að koma að reikningsskilum og innri og ytri endurskoðun sjóðsins og vera ákveðin framlenging á starfsemi stjórnar, er varðar þessi viðfangsefni.

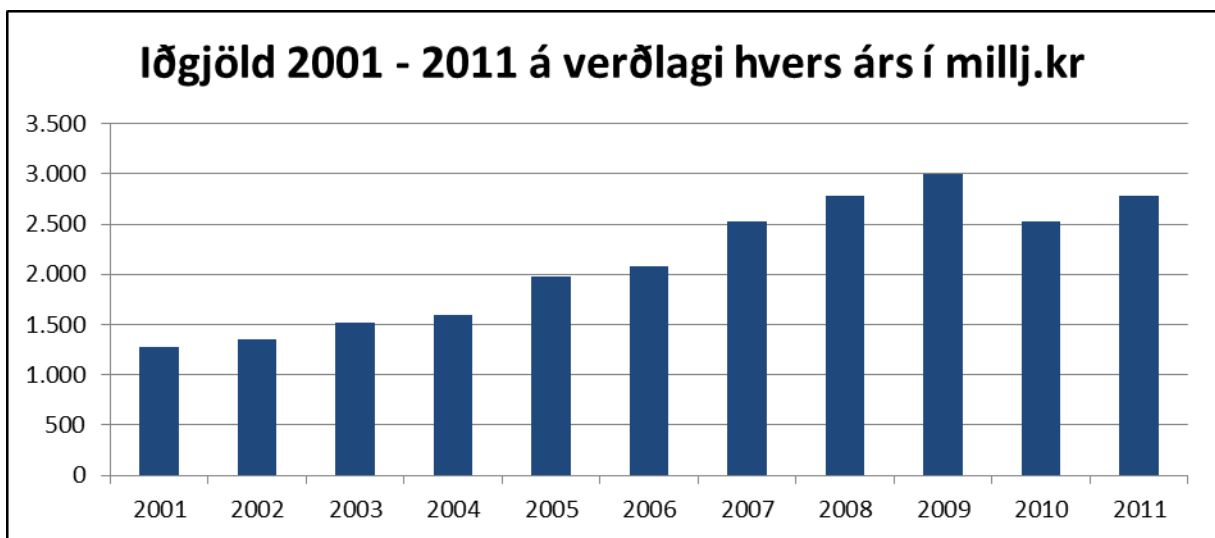
¹ Tók við sem formaður 1. desember 2010

SAMTRYGGINGARDEILD

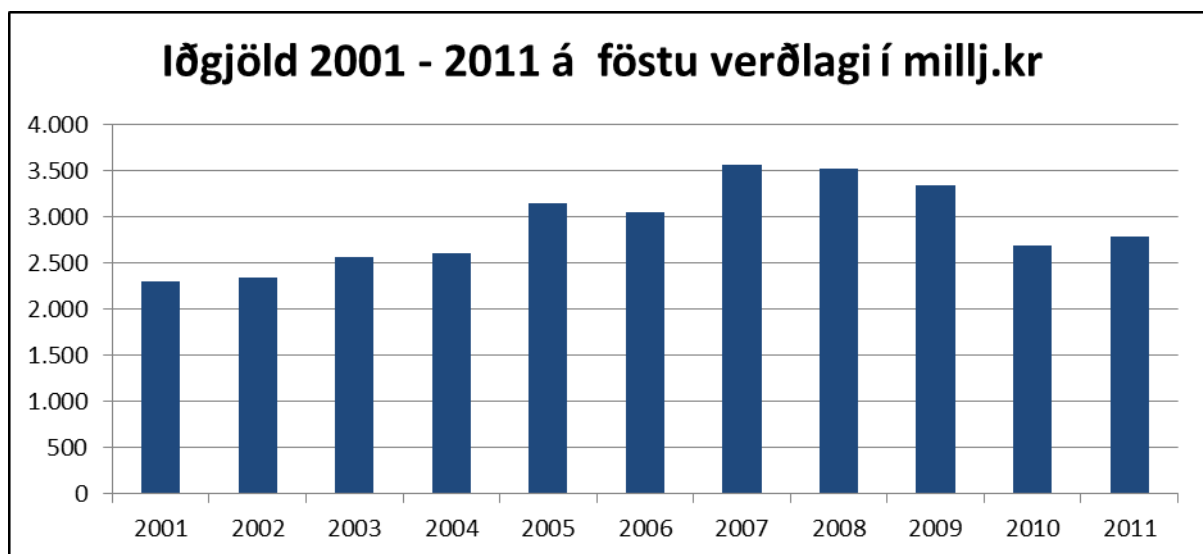
Iðgjöld

Lögbundið er að greiða 12% iðgjald til lífeyrissjóðs af öllum launum og reiknuðu endurgjaldi frá 16 til 70 ára aldurs. Skiptist hlutfallið þannig að 4% greiðir launþegi en launagreiðandi greiðir 8%. Eins og neðangreind tafla sýnir hefur orðið nokkur vöxtur á iðgjöldum til sjóðsins frá árinu 1999. Meginástæður eru aukinn fjöldi sem hefur kosið að greiða til sjóðsins, auknar greiðslur hvers sjóðfélaga og hlutverk Söfnunarsjóðs lífeyrisréttinda í samræmi við 6. gr. I. nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða þar sem kveðið er á um sérstakt innheimtuhlutverk sjóðsins.

Á árinu 2011 greiddu 15.264 einstaklingur iðgjöld til sjóðsins, alls um 2.733 millj. kr. Þá greiddu 1.873 launagreiðendur iðgjöld fyrir starfsmenn sína á árinu. Virkir sjóðfélagar voru 7.232. Samtals hækkuðu iðgjöld um 8,5% frá fyrra ári. Á árinu 2009 var reikningsskilaaðferðum breytt vegna iðgjalda sem sjóðnum ber að innheimta á grundvelli 6.gr.I.129/1997 en það eru iðgjöld sem Ríkiskattstjóri beinir til sjóðsins að innheimta. Regluleg iðgjaldaskil nema um 80% af heildar iðgjaldaskilum til sjóðsins.

Á árinu 2011 eru iðgjöld á föstu verðlagi að aukast umfram verðlag en verðbólga var 5,2% árið 2011 en iðgjöld jukust um 8,5%. Notast er við vísitölu neysluverðs í árslok 2011 þegar reiknuð eru út iðgjöld á föstu verðlagi fyrir árið 2011.

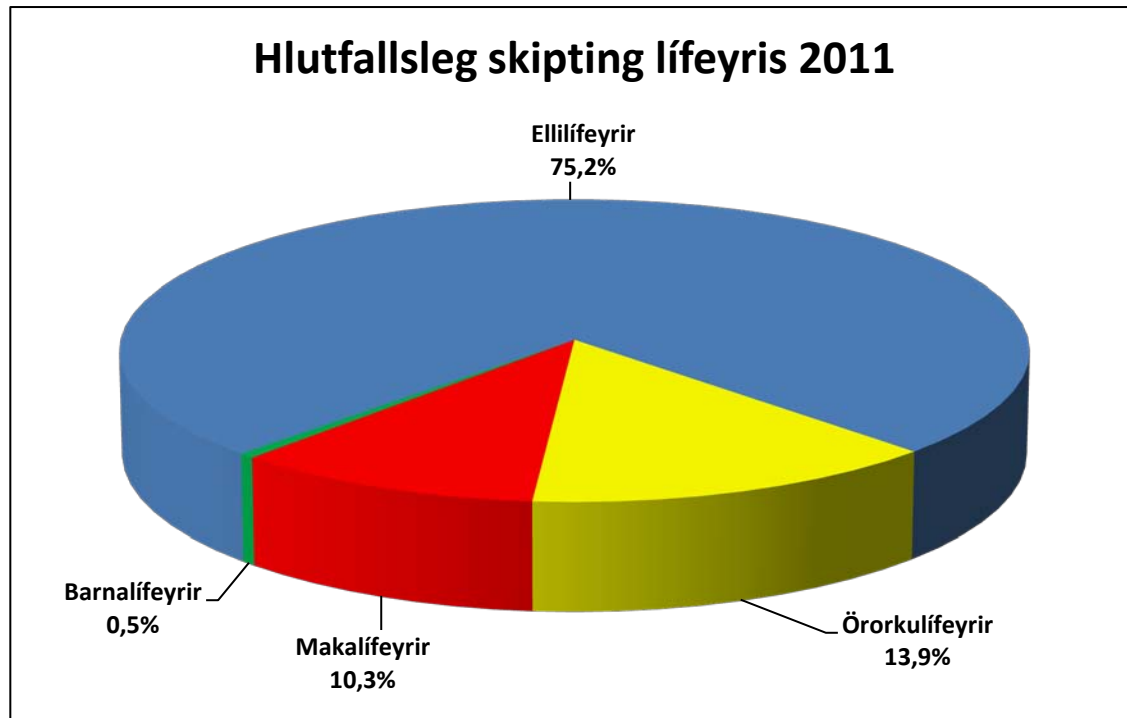

Lífeyrir

Lífeyrisgreiðslur ársins 2011 námu um 1.694 millj. kr. og hafa hækkað um 13,6% frá árinu 2010. Greiðslur vegna ellilífeyris hækkuðu mest eða um 154 millj.kr. Á árinu voru að jafnaði 8.095 lífeyrisþegar sem þáðu lífeyri og hafði þeim fjölgað um 12,5% frá fyrra ári. Allar lífeyrisgreiðslur eru verðtryggðar í samræmi við breytingu á neysluverðsvisitölu. Samtals þáðu einhvern tíma á árinu 2011 5.972 einstaklingar ellilífeyri, 999 makalífeyri og 1.628 örorkulífeyri frá sjóðunum. Meðaltal mánaðargreiðslu ellilífeyris nam 17.780 krónum á meðan meðaltal örorkulífeyris nam 12.062 krónum á mánuði. Skipting lífeyrisgreiðslna milli lífeyristegunda hefur breyst þannig að vægi ellilífeyris hefur aukist.

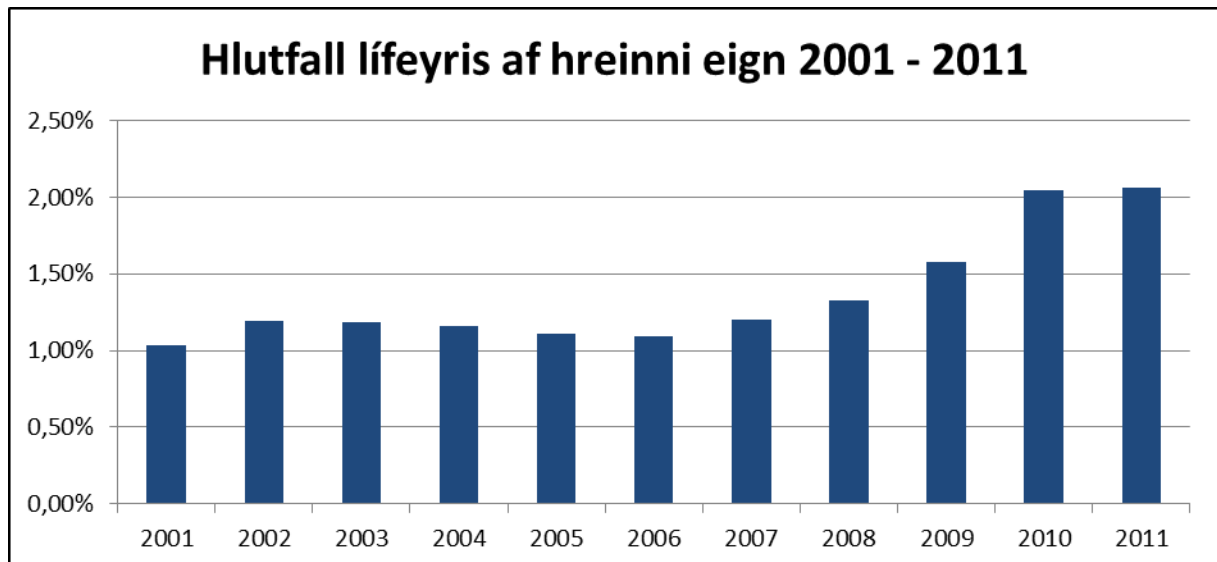
Lífeyrisgreiðslur áráanna 2011 og 2010:

	Árið 2011	Árið 2010	Breyting milli ára	Hlutfall lífeyris
Ellilífeyrir	1.274.252.411	1.120.607.578	13,7%	75,2%
Örorkulífeyrir	235.653.349	211.900.938	11,2%	13,9%
Makalífeyrir	174.873.925	150.577.096	16,1%	10,3%
Barnalífeyrir	8.850.378	8.299.637	6,6%	0,5%
Samtals	1.693.630.063	1.491.385.249		100,00%

Hlutfall lífeyris af hreinni eign

Neðangreind mynd sýnir hversu stór hluti af eignum sjóðsins fer til greiðslu lífeyris á hverju ári og er því góður mælikvarði á stöðu sjóðsins og aldurssamsetningu sjóðfélaga. Hlutfall lífeyris af hreinni eign var 2,1% í árslok 2011. Langt er í að fjölmennustu og réttindamestu sjóðfélagahóparnir fara á lífeyri. Samtals greiðir sjóðurinn 62% af iðgjöldum í lífeyri. Myndin sýnir hlutfall lífeyris af meðaltali hreinnar eignar tveggja ára í senn.

Hrein eign til greiðslu lífeyris

Eins og sést á myndinni hér að neðan hefur verið stöðugur og góður vöxtur á hreinni eign til greiðslu lífeyris frá árinu 2001 á föstu verðlagi ársins 2011. Vegna góðrar ávöxtunar árána 2003 - 2007 vex hrein eign hraðar en árin á undan. Raunávöxtun var neikvæð árið 2008 og lækka eignir sjóðsins að raunvirði það árið. Hrein eign vex um 9,7% árið 2011. Árið 2010 skýrist vöxtur sjóðsins að hluta á samruna fjögurra lífeyrissjóða við sjóðinn. Nú standa yfir viðræður við Lsj. Kjöl. Fall bankanna í október árið 2008 og afleiðingar þess hafa mikil áhrif á þróun hreinnar eignar árin 2008 og 2009.

Mat eigna og staða Söfnunarsjóðs lífeyrisréttinda

Söfnunarsjóður lífeyrisréttinda leggur nú um 200 millj.kr til hliðar til að mæta hugsanlegu tapi af verðbréfum og hefur samtals lagt til hliðar í varúðarráðstafanir 4.726 millj. kr. til að mæta hugsanlegu eignatapi sjóðsins vegna falls bankanna í október árið 2008. Til viðbótar afskrifaði sjóðurinn innlend hlutabréf fyrir 1.953 millj. kr. í ársuppgjöri 2008. Samtals þegar þetta er skrifað lítur úr fyrir að sjóðurinn tapi 10% af eignum miðað við stöðu þeirra í septemberlok árið 2008 eða 6.679 millj.kr. Í samanburði við meðaltöl um töp lífeyrissjóða vegna falls bankanna eru töp Söfnunarsjóðs lífeyrisréttinda nokkuð fyrir neðan þau meðaltöl.

Sjóðurinn hefur þrátt fyrir þetta ekki þurft að skerða áunninn réttindi sem skiptir afar miklu. Segja má því með sannni að lífeyrisréttindi sjóðfélaga Söfnunarsjóðs lífeyrisréttinda hafi verið betur varin en lífeyrisréttindi sjóðfélaga annarra sjóða við þær aðstæður sem hafa ríkt.

Skýrsla úttektarnefndar Landssamtaka lífeyrissjóða.

Þann 3. febrúar 2012 birti úrttekktarnefnd Landssamtaka lífeyrissjóða skýrslu sína. Nefndin var skipuð af Ríkissáttasemjara sumarið 2010 og var falið að gera úttekt á fjárfestingarstefnu, ákvörðunartöku og áhættumati lífeyrissjóðanna í aðdraganna bankahrunsins í október 2008. Nefndin var skipuð þeim Hrafní Bragasyni hæstaréttardómara, Guðmundi Heiðari Frimannssyni heimspekíprófessor og Héðni Eyjólfssyni viðskiptafræðingi. Með nefndinni störfuðum Kristján Geir Pétursson lögfræðingur og Þórunn Ansnes viðskiptafræðingur. Söfnunarsjóður lífeyrisréttinda eins og allir aðrir lífeyrissjóðir sendu mikið magn gagna til nefndarinnar sem og ýmsar aðrar upplýsingar voru veitar í samræmi við beiðnir nefndarinnar. Heilt yfir fær starfsemi sjóðsins góðan vitnisburð og er hann einn þeirra lífeyrissjóða er hvað best kom út úr hruninu. Samkvæmt samanburði nefndarinnar kemur sjóðurinn best út meðal tíu stærstu lífeyrissjóða landsins. Í ljósi athugasemda og ábendinga nefndarinnar um starfsemi lífeyrissjóða almennt, ákvað stjórn sjóðsins að fá Intellecta til að fara yfir verkferla og vinnulag sjóðsins. Á það bæði við um verkferla er varða fjárfestingar sem og annað innra starf sjóðsins. Gert er ráð fyrir að farið verði yfir málið á næsta ársfundi sem verður haldinn að óbreyttu á komandi vormánuðum.

Ávöxtun eigna 2011

Árið 2011 hefur verið erfitt til ávöxtunar að því leyti að fjárfestingakostir á árinu hafa verið fáir. Lítið hefur verið um útgáfur á innlendum skuldabréfum á síðasta ári. Vextir á ríkistryggðar eignir hafa lækkað töluvert á þessu ári. Vegna gjaldeyrishafta eru nýfjárfestingar á erlendum mörkuðum ekki leyfðar. Á fyrri hluta ársins hækkaði hlutabréfaverð í nær öllum heimshlutum. Í ágúst á síðasta ári varð mikil lækkun á mörkuðum heimsins vegna vandamála á evrusvæðinu, sem gerði það að verkum nær allir hlutabréfamarkaðir lækkuðu á árinu 2011. Heimsvísitala Morgan Stanley (MSCI World Index) lækkaði um 7,61% í dollar. Krónan veiktist um 6,66% gagnvart dollar. Hlutabréfavísitölur innanlands lækkuðu um 2,6% en mjög fáir kostir eru til fjárfestinga í innlendum hlutabréfum.

Vextir á innlendum ríkistryggðum skuldabréfum (verð- og óverðtryggðum) hafa haldist lágir allt árið og voru verðtryggðir vextir á tímabili langt undir 3,50% viðmiði sem lífeyrissjóðir þurfa að skila í raunávöxtun. Í árslok 2011 voru verðtryggðir vextir á ríkisskuldabréfum með lengstan líftíma um 2,70% og óverðtryggðir vextir á ríkisskuldabréf með lengstan líftíma um 6,90%. Verðbólga var á síðasta ári 5,2% en innlend skuldabréf skila nettó 8,4% sem er 3,0% yfir verðlagi. Hrein raunávöxtun árið 2011 var 3,0% en hrein nafnávöxtun var 8,4%.

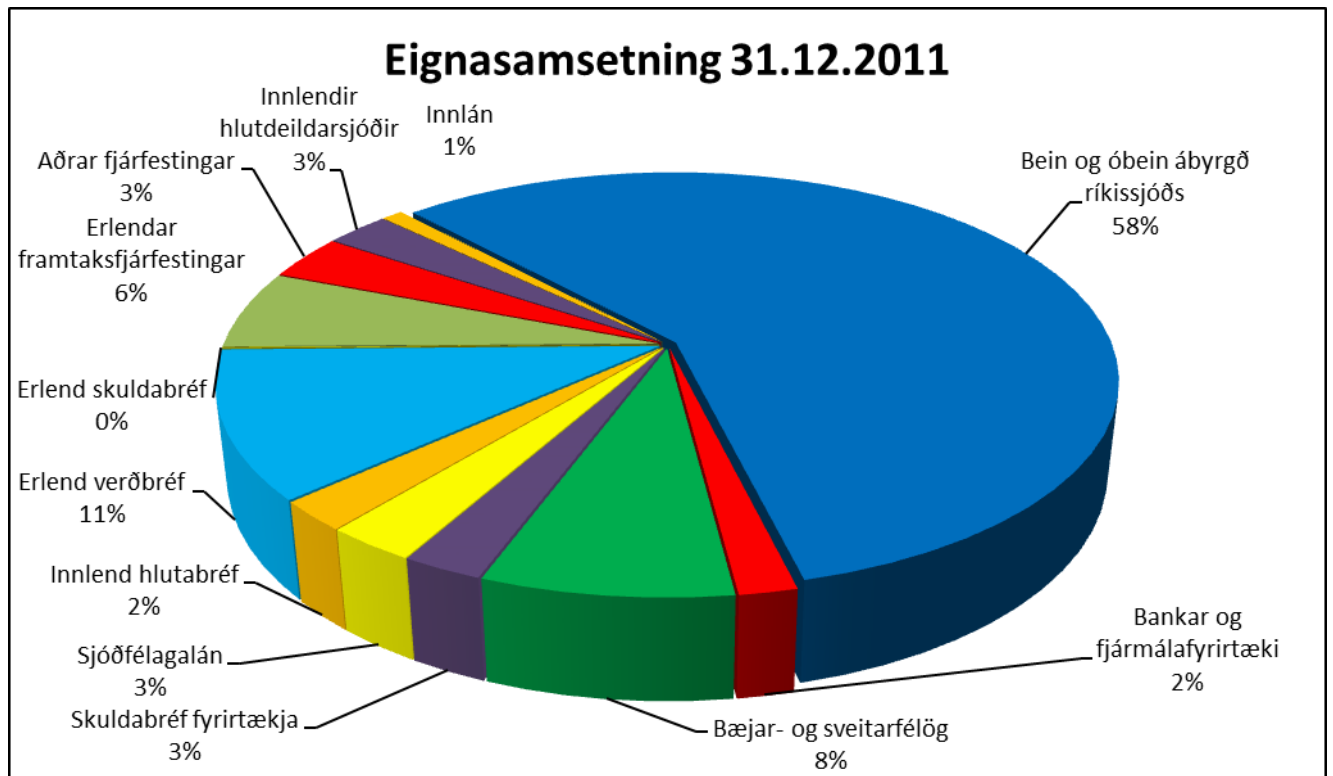
Hér að neðan er samanburðartafla þar sem borin er saman nafnávöxtun eigna og viðmiða sjóðsins.

	Ávöxtun	Viðmið
Innlend skuldabréf	8,4%	8,0%
Innlend hlutabréf	-12,6%	-2,6%
Erlend hlutabréf	-1,5%	-1,5%
Aðrar eignir	23,1%	12,7%

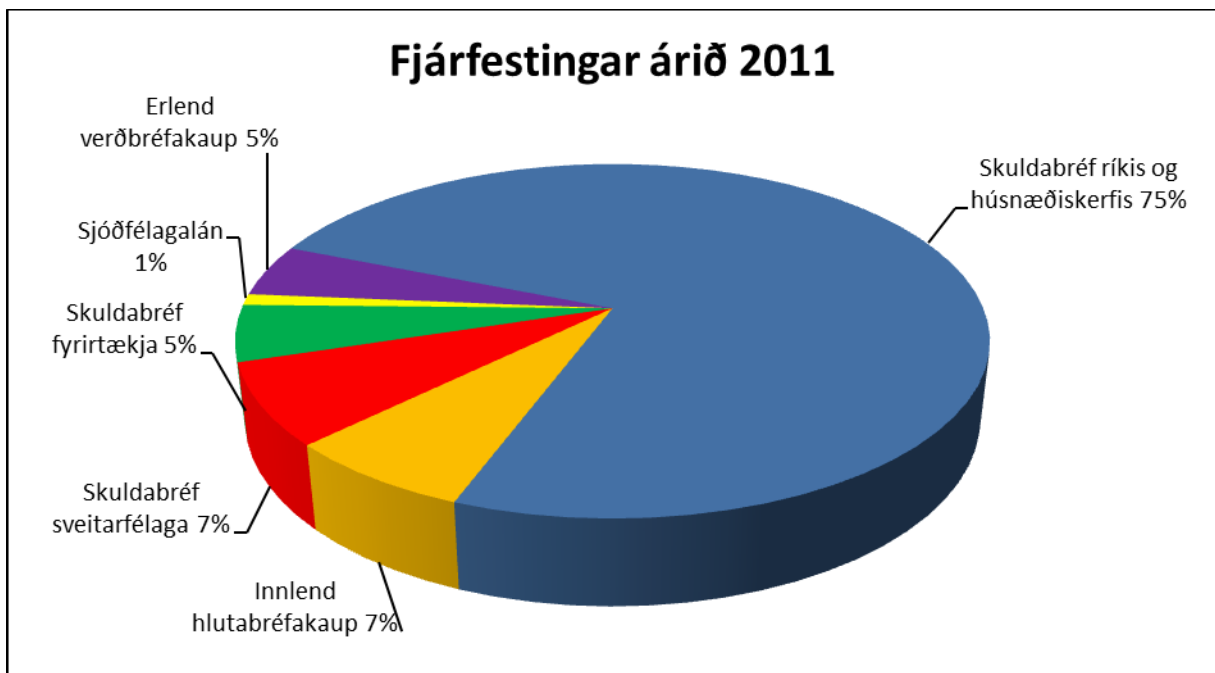
Mjög erfitt er að meta ávöxtun eigna einkum skuldabréfa og bera saman við viðmið. Sjóðurinn skilaði sömu ávöxtun á erlendum hlutabréfum og heimsvísitalan. Sjóðurinn skilar bæði lakar ávöxtun á innlendum hlutabréfum en betri á öðrum eignum en það eru eignir sem eru í stýringu hjá m.a. Arion banka og eign sjóðsins í Framtakssjóði Íslands en hún er reiknuð á innra virði.

Eignasamsetning 31.12.2011

Það helsta sem hefur breyst varðandi eignasamsetningu frá árinu 2010 er að vægi ríkistryggðra eigna hefur aukist og vægi erlendra eigna hefur lækkað.

Fjárfestingar 2011

Fjárfestingarstefna 2012

Stjórn Söfnunarsjóðs lífeyrisréttinda setti fram fjárfestingarstefnu árið 1999. Hún var framlengd til ársins 2006. Á árinu 2006 var fjárfestingarstefnan yfirfarin af tveimur þess til bærum aðilum. Verður nánar fjallað um það síðar.

Það er hlutverk stjórnar að leggja mat á, fylgjast með og yfirfara fjárfestingarstefnuna reglulega. Slíkt er gert hér og hefur t.a.m. fjárfestingarstefna ársins 2011 verið endurmetin reglulega á árinu. Sú stefnumótun sem fram fór árið 1999 byggir á viðamikilli greinargerð sem þá ásamt fleiri breytum varð grunnur að ákvörðun um eignasamsetningu sem hér fylgir. Fjárfestingarstefna sjóðsins vegna ársins 2012 miðar að því að viðhalda og styrkja núverandi eignasamsetningu sjóðsins.

Stjórn sjóðsins hefur ákveðið eftirfarandi skiptingu fjárfestinga og ráðstöfun fjármuna ársins 2012:

Fjárfestingarstefna ársins 2012	
a. Verðbréf ríkis og húsnæðiskerfis	50 - 70%
b. Verðbréf sveitarfélaga	0 - 15%
c. Sjóðfélagalán	0 - 10%
d. Innlend hlutabréf	0 - 20%
e. Erlend verðbréf	0 - 20%
f. Aðrar fjárfestingar	0 - 40%
g. Innlán	0 - 10%

Sjóðurinn stefnir í að auka vægi ríkistryggðra skuldabréfa. Jafnframt er gert ráð fyrir að sjóðurinn geti komið að ýmsum arðbærum verkefnum til þess að efla íslenskt atvinnulíf á ný. Fellur það undir f. lið. Varðandi erlend verðbréf þá eru takmörk á gjaldeyrisviðskiptum sem hafa áhrif á möguleika til fjárfestinga erlendis. Hitt er að sjóðurinn hefur skuldbundið sig til þess að fjárfesta erlendis í svokölluðum framtakssjóðum sem kalla eftir fjármunum eftir því sem þeir fjárfesta.

Hjálagt er eignasamsetning samtryggingardeildar sjóðsins ásamt vikiörörum:

	Stefna 2012 og vikmörk
Bein og óbein ábyrgð ríkissjóðs	50 - 70%
Aðrar tryggingar	5 - 25%
Bankar og fjármálafyrirtæki	0 - 5%
Bæjar- og sveitarfélög	5 - 10%
Skuldabréf fyrirtækja	0 - 5%
Sjóðfélagalán	0 - 5%
Innlend hlutabréf	0 - 3%
Erlend verðbréf	12 - 30%
Skráð hlutabréf (Vísitölustýring)	4 - 10%
Skráð hlutabréf (Virki stýring)	4 - 10%
Skuldabréf	0 - 3%
Framtaksfjárfestingar (Private Equity)	4 - 7%
Aðrar fjárfestingar	0 - 10%
Innlendir hlutdeildarsjóðir	0 - 10%
Innlán	0 - 10%

Í tengslum við fjárfestingarstefnu var lagt mat á þætti er hafa áhrif á val fjárfestingarkosta.

Mat á ávöxtun

Lagt var mat á hverrar ávöxtunar væri að vænta miðað við eignasafn sjóðsins síðari hluta ársins 2001 og þær breytingar sem stefnt er að gera á eignasafninu með tilliti til stefnumörkunar sjóðsins til ársins 2006. Á haustmánuðum árið 2006 var stefna sjóðsins endurmetin og yfirfarin. Var hún tekin út af tveimur til þess bærum aðilum og miðað við eftirfarandi eignasamsetningu þann 30.09.2006:

Innlend skuldabréf	62%
Innlend hlutabréf	13%
Erlend verðbréf	25%

Samhliða endurmatinu var gerð greiðsluflæðisgreining til ársins 2030. Einnig var gerð greiðsluflæðisgreining árið 2008, sem er reglulega yfirfarin. Miðað við afborganir núverandi skuldabréfa þá skila þær nægjanlegu innstreymi til að standa við greiðslur lífeyris næstu 12 – 15 árin. Næstu árin skila afborganir mun meiru en til þarf til að standa undir áætluðum lífeyri. Endurfjárfestingarþörf sjóðsins er því töluverð næstu árin. Niðurstaða athuganna benda til að nafnávöxtun gæti numið að jafnaði um 11 – 11,6%. Miðað við verðbólgu markmið Seðlabanka Íslands 2,5% skilar sú ávöxtun 8,2 – 8,8% raunávöxtun. Vegna sögulegs staðalfráviks (flökts) eignaflokka eru meiri líkur en minni að raunávöxtun geti sveiflast í kringum 6%. Frávikkið mælist því um 4,2 – 4,9%. Það þýðir að raunávöxtun getur sveiflast á milli 1,8 - 10,9%. Litlar líkur eru á neikvæðri raunávöxtun. Athuganir staðfesta trausta fjárfestingarstefnu sjóðsins. Byggt verður því á sömu grunnstefnu áfram á komandi ári. Meginhluti eigna sjóðsins eru skráðar á markaði. Einungis um 2% eigna sjóðsins skv. reglum eru óskráðar í lok árs 2011.

Ákvörðun um fjárfestingu í verðbréfum ræðst af því að ávaxta fé sjóðfélaga á hagkvæman hátt og tryggja þeim bestu ávöxtun miðað við áhættu. Lykilatriði við mat á fjárfestingakostum er að meta tapsáhættu í hverjum viðskiptum fyrir sig. Sjóðurinn hefur því skilgreint viðmiðanir sem eru hafðar til hliðsjónar við val á fjárfestingakostum til að draga úr tapsáhættu eins og hægt er.

Mat á áhættu

Stjórn sjóðsins hefur rætt viðhorf sitt til áhættu og væntingar um ávöxtun. Viðhorf til áhættu gerir það að verkum að fjárfestingarstefna sjóðsins þarf að vera nokkuð aðhaldssöm. Helstu áhættuþættir eru:

Áhrif breytinga á tryggingafræðilegar forsendur:

Sjóðurinn ber áhættu af breytingum á væntum lífaldri sjóðfélaga svo og breytingu á örorkulíkum. Lífslíkur hafa töluvert breyst á undanförunum árum sem leiðir til að lífaldur hefur farið hækkandi sem og breyting á örorkulíkum. Þetta hefur þýtt hækkun á skuldbindingum sjóðsins. Margt bendir til að þessi þróun geti haldið áfram en möguleikar sjóðsins til að verjast þessari tegund af áhættu eru ekki fyrir hendi.

Lausafjánhætta:

Þ.e. hættan á því að sjóðurinn geti ekki staðið við skuldbindingar sínar. Í dag er innstreymi til sjóðsins mun hærra en útstreymi hans. En til varúðar er til á reikningi tvöföld sú upphæð sem þarf að greiða út í lífeyri um hver mánaðarmót.

Kerfislæg áhætta (Ísland):

Stærsta landsáhætta íslenskra lífeyrissjóða er á Íslandi. Eignasafn sjóðsins er engin undantekning frá því og samkvæmt núverandi fjárfestingastefnu má gera ráð fyrir að bein áhætta á íslenska ríkið, fyrirtæki, sveitarfélög eða aðrar stofnanir sé rúmlega 80%. Þessari staðreynd fylgir sú áhætta af séríslenskum atburðum svo sem þeim efnahagsvandráðum sem Ísland hefur og glímur enn við og í kjölfar bankahrunsins árið 2008. Úr þessari áhættu er erfitt af draga þar sem ekki er hægt að fara í nýjar erlendar fjárfestingar nema að selja aðrar erlendar eignir í staðinn.

Áhætta utan Íslands:

Erlendrar eignir sjóðsins eru tæplega 20%. Stærsti áhættuþátturinn gagnvart þeim er fall á erlendum verðbréfamörkuðum, þrengingar og samdráttur í helstu hagsvæðum heimsins sbr. lausafjárrísuna árið 2008 á erlendum mörkuðum og nú og haustmánuðum 2011. Unnt er að draga úr þessari áhættu með því að selja erlendar eignir og kaupa innlendar en með því er kerfislæga áhættan aukin samkvæmt því.

Áhættan sem fylgir lokuðu fjárfestingaumhverfi:

Á Íslandi ríkja gjaldeyrishöft. Sú staðreynd ásamt þeim trúnaðarbresti sem orðið hefur milli skuldabréfaútgefanda og fjárfesta svo og núverandi smæð íslenska hlutabréfamarkaðarins hefur orsakað það að fjárfestum standa nú fáir kostir til boða til fjárfestinga. Þetta hefur leitt til að fjárfestingar fara mestmegnis í skuldabréf með ábyrgð íslenska ríkisins, skuldabréf á sveitarfélög og innlán til íslenskra fjármálastofnanna. Fjárfestingaþörf íslensku lífeyrissjóðanna er umtalsverð og þrátt fyrir umræðu um aðkomu íslensku lífeyrissjóðanna að uppbyggingu íslensks atvinnulífs er hættu á því að áhættudreifing í eignasöfnum verði takmarkaðri en áður ásamt hættunni á eignaverðsbólum. Úr þessari áhættu er erfitt að draga eins og fjárfestingarumhverfið er núna.

Vaxta- og endurfjárfestingaráhætta:

Öll skuldabréf sjóðsins fyrir utan skuldabréf í verðbréfasjóðum eru gerð upp á fastri ávöxtunarkröfu þannig að ekki er um eiginlega vaxtaáhættu að ræða miðað við núgildandi regluumhverfi. Hinsvegar er sú áhætta fyrir hendi að sjóðurinn geti ekki fjárfest í skuldabréfum án þess að bókfæra tap við kaupin. Þetta á við þegar sjóðurinn getur ekki fjárfest í verðtryggðum skuldabréfum á 3,5% ávöxtunarkröfu eða hærrí (eða 6,01% óverðtryggðri kröfu) sem er uppgjörskrafta í tryggingafræðilegri athugun.

Þegar sjóðurinn fær greitt til baka af sínum verðbréfum þarf að finna nýjan farveg fyrir þá fjármuni, í dag eru ekki margir fjárfestingarkostir í boði og mestur hluti fer í kaup á ríkistryggðum bréfum. Sjóðurinn getur minnkað endurfjárfestingaáhættu með því að lengja líftíma eignasafns síns, t.d. auka vægi langra skuldabréfa eða kaupa bréf með færri afborgunum.

Uppgreiðsluáhætta:

Einstök skuldabréf innifela þann möguleika að hægt sé að greiða þau upp áður en líftíma þeirra er náð. Uppgreiðsla er ekki leyfð nema getið er til um hana í útboðslýsingu. Þá er sagt á hvaða tímabili hægt er að greiða upp bréfið. Einnig getur útgefandi samið við kaupendur um uppgreiðslu á bréfi, en samþykki þarf frá öllum kaupendum viðkomandi skuldabréfs um slíkt. Ef ákvæðið er nýtt, þá lendir sjóðurinn í endurfjárfestingarþörf fyrr en áætlað var. Hægt er koma í veg fyrir þetta með því að leyfa ekki uppgreiðsluákvæði í bréfinu. Einnig er hægt að setja upp skilmála í útgáfulýsingu þannig að mótaðili þarf að greiða álag á uppgreiðsluna ef nýta skal ákvæðið.

Seljanleikaáhætta:

Langstærstur hluti eigna sjóðsins er seljanlegur án mikilla vandræða. Markaður með ríkisskuldabréf er mjög virkur hér á landi. Aðeins eru um 10-15% eigna sem hægt er kalla tregseljanleg. Seljanleikaáhætta er unnt að minnka upp að vissu marki með sölu tregseljanlegra eigna en það er aðeins gert yfir langan tíma.

Verðbólguáhætta:

Verðtryggingarhlutfall eigna sjóðsins er í kringum 70% en skuldbindingar sjóðsins eru að fullu verðtryggðar. Þetta þýðir að sjóðurinn ber verðbólguáhættu sem nemur mun á verðtryggingahlutfalli eigna og skuldbindinga. Verðbólguálag myndi því auka áfallnar skuldbindingar og þar með lækka tryggingafræðilega stöðu, sem nemur um 30% af safninu. Hægt er að minnka þessa áhættu með því að auka verðtryggingarhlutfall eignasafns.

Gjaldeyrisáhætta:

Samkvæmt fjárfestingastefnu næsta árs má gera ráð fyrir að tæplega 20% eignasafns sé í erlendri mynt. Sjóðurinn hefur fyrir tilkomu gjaldeyrishafta stýrt gjaldeyrisáættunni á virkan hátt, en að mjög litlu leyti. Í dag er gjaldeyrisstýring ekki möguleg og gjaldeyrisáhætta (tap) sjóðsins liggur í hugsanlegri styrkingu krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum. Óbein áhrif af gjaldeyrishreyfingum m.a. þau að við veikingu krónunnar leita áhrifin út í verðlag sem leiðir til hækkunar á skuldbindingum. Færa má rök fyrir því að ákveðin vörn fyrir þessu sé að eiga verðtryggðar eignir.

Hægt er að minnka gjaldeyrisáættuna með því að selja eignir í erlendri mynt og kaupa eignir fyrir íslenskar krónur.

Áhætta vegna hlutabréfaeignar:

Hlutabréfaeign sjóðsins má skipta í tvennt. Innlend hlutabréf sem eru rúm 2% af safni sjóðsins, en í dag eru fáir kostir á hlutabréfamarkaðnum og eðli máls samkvæmt heldur lítil áhættudreifing. Erlend hlutabréfaeign er um 17% af safni sjóðsins í dag sem er fjárfest í dreifðum hlutabréfasjóðum víðs vegar um heiminn í erlendum og innlendum hlutafélögum. Hægt er að minnka þessu áhættu með því að selja hlutabréf og kaupa skuldabréf í staðinn.

Mótaðilaáhætta:

Stærsta einstaka mótaðilaáhættan er á Ríkissjóð Íslands en tæplega 60% af eignum sjóðsins eru skuldabréf með ríkisábyrgð eða verðbréfasjóðir sem eiga slík bréf. Næst stærsta mótaðilaáhættan er á Lánasjóð sveitarfélaga eða um 3%. Aðrir aðilar vega minna í mótaðilaáhættu. Erfitt er að minnka mótaðilaáhættu eins og staðan er í dag þar sem skortur er á öruggum skuldurum og um fáa fjárfestingakosti er að ræða.

Sjóðurinn vill eiga milligöngu með viðskipti við aðila sem njóta trausts á markaðnum. Gagnvart erlendum viðskiptum er notast við stóra og þekktu erlenda banka sem njóta trausts.

Almenn viðmið samtryggingardeildar

Ávöxtun – meginmarkmið:

Markmið um raunávöxtun lífeyrissjóða er 3,5%. Hafa þarf í huga að oft þarf að bæta við álagi á 3,5% ávöxtun til að mæta kostnaði við rekstur sjóðsins. Álagið getur verið á bilinu 0,2-0,3%. Þannig að meðalkrafa til langs tíma ætti að vera rúmlega 3,7%. Markmið fjárfestinga í verðtryggðum eignum er að fjárfesta á hærri kröfu heldur en 3,5%. Að jafnaði er ekki fjárfest í skuldabréfum sem skila lægri ávöxtun en 3,5% á aðra aðila aðra en Ríkissjóð Íslands. Það er langtíamarkmið sjóðsins að eiga viðskipti á ávöxtunarkröfu yfir 4,0% á verðtryggðum skuldabréfum. Markmið fjárfestinga í óverðtryggðum eignum er að fjárfesta á hærri kröfu heldur en 6,01%, en það er uppgjörskrafa í tryggingarfræðilegri athugun.

Fjárfestingastefna hvers árs:

Fyrir hvert ár er sett fram fjárfestingarstefna sem lögð er fyrir stjórn sjóðsins til samþykktar. Í henni eru sett markmið um eignasamsetningu og hvernig skal haga fjárfestingum á komandi ári. Fjárfestingastefna ársins getur haft áhrif á fjárfestingar í einstökum verðbréfum eða verðbréfaflokkum sbr. ákvörðun stjórnar um Framtakssjóð Íslands fyrir árið 2010 o.s.frv.

Fjárfestingar í óverðtryggðum bréfum útgefnum af Ríkissjóði Íslands:

Reynt er að fjárfesta til skemmri tíma þegar kemur að óverðtryggðum eignum útgefnum af Ríkissjóði Íslands. Það er gert til að reyna að lágmarka verðbólguáhættu sem getur skapast, til dæmis með því að kaupa óverðtryggt bréf til 15 ára til að eiga út líftímann. Til að fjárfest sé í skammtíma óverðtryggðum bréfum er lagt upp með að fá hærri ávöxtun heldur en fást á bankareikningum á meðan öll innlán eru ríkistryggð að fullu.

Sjóðurinn hefur í auknum mæli fjárfest í óverðtryggðum ríkisskuldabréfum. Þegar sjóðurinn hefur keypt bréf er hugsað til þess að reyna að selja þau aftur þegar tækifæri til þess gefst. Þá hefur líftími bréfanna ekki skipt eins miklu máli, þar sem það er ekki markmið að eiga bréfin út líftímann.

Fjárfestingaviðmið:

Varðandi erlend hlutabréfaviðskipti sjóðsins þá er horft til að ávöxtun sé að jafnaði hærri en heimsvísitala Morgan Stanley (MSCI World Index). Fyrir innlend hlutabréf er mælikvarðinn OMXI6 sem er vísitala Kauphallarinnar. Það er hins vegar erfiðara að draga fram sanngjarnan samanburðarmælikvarða varðandi innlend skuldabréf þar sem þau eru gerð upp á kaupávöxtun. Það er enginn marktækur mælikvarði sem á við innlend skuldabréf en horft er til meðalávöxtunar nýjustu flokka íbúðabréfa á árinu og jafnframt meðalávöxtunar lengsta flokks spariskírteina til ársins 2015.

Hámarksfjárfesting í verðbréfum útgefnum á sama aðila:

Almennt viðmið er að hámarksfjárfesting (krafa) á sama aðila sé ekki hærri en 5% af eignum sjóðsins hverju sinni. Þá er átt við annan aðila en Ríkissjóð Íslands með beinum eða óbeinum hætti.

Hámarkshlutdeild í hlutafé fyrirtækja:

Vegna falls bankanna mun sjóðurinn eignast eitthvað af hlutafé útgefið af aðilum sem sjóðurinn átti skuldabréf á. Það er hluti af fjárfestingarumhverfi sjóðsins um þessar mundir. Ástæða og tilgangur þess er að leitast við að hámarka endurheimtur á viðkomandi skuldabréfi.

Þess er vandlega gætt að eiga ekki yfir 15% af útgefnu hlutafjár í hverju félagi fyrir sig. Um stærri fjárfestingar í hlutabréfum er fjallað um af stjórn.

Hámarkshlutdeild í hlutdeildaskírteinum:

Þó svo að heimilt sé að eiga allt að 25% hlutdeildarskírteina útgefnum af sama verðbréfasjóði eða deild verðbréfafyrirtækis þá er viðmið sjóðsins 10%. Á það einnig við um heildarfjárfestingu innan sama rekstrarfélags. Ef eign er orðin meiri en sem nemur þessu, mun sjóðurinn selja úr viðkomandi sjóði eða að nýtt fjármagn þarf að koma inni sjóðinn.

Fasteignaveðtryggð skuldabréf:

Það er almennt ekki liður í fjárfestingarstefnu sjóðsins að fjárfesta í skuldabréfum með fasteignaveði, sem eru útgefin af fyrirtækjum og með veði í atvinnuhúsnæði. Bréfin þurfa þá að vera skráð á skipulögðum verðbréfamarkaði. Ef fjárfesta á í fasteignaveðtryggðum skuldabréfum (öðrum en lánunum til sjóðfélaga) þarf sérstaka heimild og samþykkt stjórnar.

Sjóðurinn lánar fjármuni til sinna sjóðfélaga, samkvæmt reglum stjórnar. Þær reglur sem gilda nú miðast við veðstöðu sem nemur 65% af fasteignamati. Jafnframt vill sjóðurinn að veðstaða sé innan við 85% af brunabótamati. Einnig þarf lántakandi að standast greiðslumat.

Aðrar fjárfestingar:

Undir flokknum aðrar fjárfestingar falla ýmiskonar arðbærar fjárfestingar sem geta komið til á árinu. Má þar nefna hlutabréf í óskráðum félögum sem eru í góðum rekstri. Einnig fellur undir þetta aðkoma að ýmiskonar nýsköpunarverkefnum. Með þessum flokki getur sjóðurinn komið að verkefnum sem geta reynst arðbær og nauðsynleg til að aðstoða efnahagslífið á Íslandi. Aðkoma sjóðsins að Framtakssjóði lífeyrissjóða fellur undir þennan lið. Ákvarðanir um slíkar fjárfestingar eru teknar af stjórn sjóðsins.

Þjónustufyrirtæki fyrir lífeyrissjóði:

Það er ekki hluti af stefnu sjóðsins að eiga né fjárfesta í fyrirtækjum sem hafa það að markmiði að þjónusta eingöngu lífeyrissjóði. Að öðru leyti kaupir sjóðurinn þá þjónustu sem sótt er utan sjóðsins af fyrirtækjum sem veita viðkomandi þjónustu og á hagstæðum kjörum.

Virk stýring eigna:

Að jafnaði er helmingi innlendra og erlendra hlutabréfa stýrt í samræmi við viðmiðunarvísitölur. Sjóðurinn er tilbúinn að selja verðbréf sín fyrir hagstætt verð að því gefnu að endurfjárfesting fjármunanna skili sjóðnum hagfelldari ávöxtun.

Nú um þessar mundir eru tæplega 20% af eignum sjóðsins í virkri stýringu (þ.e. erlend hlutabréf). Hluti er þó í svokallaðri vísitölustýringu eða passífri stýringu. Hlutabréf eru keypt og seld eftir aðstæðum á markaði hvort sem þeim sé stýrt í samræmi við vísitöluviðmið eða virkri stýringu.

Skapist hagstæðar markaðsaðstæður þá hefur sjóðurinn selt hluta sinna skuldabréfa og mun gera það áfram. Að meginstofni byggja fjárfestingar á fjármunum sem sjóðnum berast í gegnum greiðslu iðgjalda og afborganir verðbréfa.

Líftími skuldabréfa:

Hér á landi er skuldabréfaútgáfa ekki regluleg nema í íbúðabréfum og ríkisbréfum. Útgáfa annarra skuldabréfa s.s. sveitarfélaga og fyrirtækja er meira háð aðstæðum hverju sinni. Sjóðurinn hefur sett sér það viðmið að í verð- og/eða ríkistryggðum bréfum sé fjárfest til eins langs tíma og kostur er miðað við ávöxtun og meðallíftíma skuldabréfanna. Þegar fjárfest er í óvertryggðum skuldabréfum útgefnum af ríkissjóði, þá fer það eftir markaðsaðstæðum hverju sinni til hvers langs tíma fjárfest er.

Varðandi skuldabréf sveitarfélaga þá er gert ráð fyrir að lokagreiðsla þeirra sé ekki síðar en 15 árum frá kaupum nema í traustustu sveitarfélögunum. Einnig er gert ráð fyrir lágmarks íbúafjölda og lágri skuldsetningu. Jafnframt að það fari fram reglulegar afborganir. Skilyrði er að þau séu skráð í Kauphöll.

Varðandi skuldabréf útgefnum af traustum fyrirtækjum og fjármálafyrirtækjum sem eru skráð á markaði (skuldabréfin) þá er krafa um hóflega langan meðallíftíma bréfsins eða um sjö ár og að greitt sé af þeim reglulega, a.m.k. vextir. Jafnframt er gerð krafa um að verðbréf séu skráð á verðbréfamarkaði. Skilyrði er að þau séu skráð í Kauphöll.

Notkun afleiða:

Afleiður eru eingöngu notaðar til að draga úr áhættu sjóðsins. Vandlega er hugað að notkun þeirra og áhættu sem þeim fylgir. Ekki er heimilt að nota þær nema um það sé fjallað af stjórn. Þar sem gjaldeyrishöft eru við lýði er ekki hægt að verja íslensku krónuna gegn erlendum myntum þessa stundina.

Gjaldmiðlasamsetning:

Búast má við að til lengri tíma litið að breytingar á erlendum myntum verði áþekkar, enda nokkur fylgni milli hreyfinga á fjármagnsmörkuðum í Bandaríkjunum og í löndum Evrópu, þar sem evran er notuð

sem gjaldmiðill. Engin stefna er í gangi hvort erlendar eignir eigi að hafa evru eða dollar sem viðmið. Erlendar eignir eru ekki varðar nú um þessar mundir gegn sveiflum á íslensku krónunni gagnvart erlendum myntum.

Atvinnugreinaskipting:

Þar sem viðmiðanir sjóðsins varðandi atvinnugreinar miðast við vísitölur þá er gert ráð fyrir að ekki verði vikið frá þeirri atvinnugreinaskiptingu sem þær fela í sér.

Á hitt ber að líta að sjóðurinn mun af markaðsaðstæðum e.t.v. hnika hlutabréfasafninu í heild þannig að allt að 30% skekkja geti legið milli safns sjóðsins og vísitalna.

Sjóðfélagalán

Neðangreind tafla sýnir yfirlit yfir veitt sjóðfélagalán hjá sjóðnum. Upplýsingarnar eru á verðlagi hvers árs. Eins og fram kemur í töflu hefur verulega dregið úr lánveitingum frá árinu 2008. Helgast það af minni eftirspurn eftir lánum.

Lánareglur

1. Lánaréttindi

Lán eru veitt til sjóðfélaga Söfnunarsjóðs lífeyrisréttinda. Lánsréttindi hefur sá sjóðfélagi, sem greitt hefur iðgjöld til sjóðsins annað hvort samtryggingardeild eða séreignardeild.

2. Lánsupphæð, lánstími og kjör

Lánsupphæð er ótakmörkuð meðan veðrymi leyfir.

Lánstími er 5 - 40 ár og endurgreiðist lán með eigi færri gjalddögum en tveimur á ári. Lánin eru verðtryggð samkvæmt vísitölu neysliverðs til verðtryggingar og eru með jöfnum afborgunum eða jöfnum greiðslum (annuitets lán).

Hægt er að velja um lán með breytilegum eða föstum vöxtum. Breytilegir vextir skulu vera 0,5% hærri en meðalávöxtun í viðskiptakerfi Kauphallar Íslands á 2. Flokki íbúðabréfa til 30 ára, að teknu tilliti til vaxtagólfs. Vextir taka breytingum 15. hvers mánaðar miðað við meðalávöxtun í síðasta almanaksmánuði samkvæmt skrá Kauphallarinnar. Vaxtagólf miðast við 3,75% þ.e. breytilegir vextir fara ekki neðar en sem því nemur. Fastir vextir eru ákveðnir af stjórn.

Hægt er að breyta vöxtum á lánveitingum með breytilegum vöxtum í fasta vexti gegn hóflegu gjaldi.

3. Umsóknir

Með umsókn skal fylgja fasteignamat, brunabótamat og nýtt veðbókarvottorð af eigninni. Ef á undan veðrétti sjóðsins eru önnur áhvílandi lán skulu fylgja umsókninni síðustu greiðsluseðlar viðkomandi lána sem sýna eftirstöðvar, uppreiknaðar með verðbótum og vöxtum. Lánsúmsókn skal vera skrifleg. Sjóðfélagalán er einungis veitt gegn veði í eigin íbúðarhúsnæði.

4. Tryggingar

Aðeins er lánað gegn fasteignaveði sem er allt að 65% af fasteignamati viðkomandi eignar, þ.e. lán sjóðsins og uppreiknaðar eftirstöðvar annarra áhvilandi lána mega ekki vera hærri en 65% af fasteignamati og jafnframt innan við 85% af brunabótamati. Ekki eru tekin gild lánsveð. Ef fasteignamat endurspeglar ekki markaðsverð fasteignarinnar er miðað við matsverð sem löggiltur fasteignasali eða annar sérfróður aðili áætlar. Sjóðurinn áskilur sér rétt til þess að láta meta fasteignir sérstaklega áður en lán er veitt. Meta þarf húseign ef um nýbyggingu er að ræða. Umsókn er ekki tekin til greina nema húseign sé fokheld. Sömu vaxtakjör gilda óháð veðrétti. Skylt er að leggja fram greiðslumat óski sjóðurinn eftir því.

5. Kostnaður

Lántakandi greiðir lántökugjald sem er nú 1%, kostnað við stimplun sem er 1,5% af lánsfjárhæð (greiðist hjá sýslumanni), þinglýsingu, greiðslumat og kostnað við mat á fasteign sé þess þörf. Lántakendur greiða einnig innheimtukostnað af afborgunum skuldabréfa á hverjum gjalddaga.

6. Afgreiðsla lánsúmsóknar

Skilyrði fyrir lánsúthlutun er, að umsóknareyðublað sé útfyllt með fullnægjandi hætti. Lánsúmsóknir eru afgreiddar eftir því sem fé er fyrir hendi hjá lífeyrissjóðnum. Sjóðurinn áskilur sér rétt til að hafna lánsúmsókn sé veðstaða ekki innan veðmarka.

Tryggingafræðileg athugun

Í mars 2012 var gerð tryggingafræðileg úttekt á sjóðnum miðað við árslok 2011. Úttektin sýnir að staða sjóðsins hefur versnað lítillega milli ára. Skiptir þá mestu máli að ellilífeyrisskuldbinding reyndist hærri en í fyrri úttekt. Réttindatöflur voru lækkaðar að meðaltali um 4,7% m.v. 1. janúar 2011. Árið 2011 var ávöxtun heldur lægri en þau 3,5% sem miðað er við. Á það skal minnt að réttindi hafi verið augin frá árinu 1999 um 48,5% umfram verðlag. Tryggingafræðileg staða sjóðsins er neikvæð í árslok 2011 um 4,0% samanborið við neikvæða stöðu í árslok 2010 um 2,7%. Heildarskuldbindingar umfram heildareignir í árslok 2011 voru 5.206 millj. kr. en voru einnig neikvæðar um 3.290 millj. kr. í árslok 2010.

Áfallin staða	2011	2010
Endurmetin eign	88.449	81.808
Áfallin skuldbinding	91.637	83.517
Eignir umfram áfallnar sk.	(3.188)	(1.709)
Hlutfall	(3,5%)	(2,0%)
Með framtíðar skuldbindingum		
Endurmetin eign	126.357	119.661
Heildarskuldbindingar	131.563	122.951
Heildarstaða	(5.206)	(3.290)
Hlutfall	(4,0%)	(2,7%)

Fjárhæðir í millj. kr.

Séreignardeild

Iðgjöld

Heimilt er að greiða allt að 4% iðgjald til séreignar í lífeyrissjóð af öllum launum og reiknuðu endurgjaldi. Skiptist hlutfallið þannig að launþegi getur greitt allt að 2% en launagreiðandi greiðir 2%. Á árinu 2011 greiddu 309 einstaklingar iðgjöld til séreignardeildar sjóðsins, alls um 51 millj. kr. Þá greiddu 134 launagreiðendur iðgjöld til séreignar fyrir starfsmenn sína á árinu. Virkir sjóðfélagar voru 212. Samtals hækkuðu iðgjöld um 19,5% frá fyrra ári.

Lífeyrir

Lífeyrisgreiðslur ársins 2011 námu um 157 millj. kr. og hafa hækkað um 1,3% frá árinu 2010 eða 6,8% af eignum í árslok 2011. Megin ástæður eru þær að frá árinu 2009 var veitt sérstök lagaheimild til að taka út séreignarsparnað til allra réttihafa. Nú er heimilt að taka út allt að 6.250.000. Jafnframt er heimilt að í stað þess að dreifa greiðslum yfir 7 ára tímabil frá 60 ára aldri geta þeir sem orðnir eru 60 ára tekið út sinn viðbótarsparnað í einu lagi.

Eignir

Í gildi er samningur við Arion banka hf., um ávöxtun fjármuna séreignardeildarinnar eftir útboð á fjármálamarkaði á sínum tíma. Þannig næst fjárhagslegur aðskilnaður milli deilda. Ávöxtun og uppgjör miðast við markaðsvirði eigna hverju sinni. Algert skilyrði er að eignir deildarinnar séu skráðar og hafi markaðsvirði. Tvær fjárfestingarstefnur eru í boði fyrir réttihafa deildarinnar. Kallast þær Söfnunarleið I og Söfnunarleið II.

Í báðum leiðum er fjárfest í verðbréfum sem eru auðinnleysanleg eða auðseljanleg innan 3 – 4 virkra daga. Deildin greiðir út lífeyri mánaðarlega þannig að algerlega vandræðalaust er að mæta öllum beiðnum um útgreiðslur.

Söfnunarleið I

Hefðbundinn innlánsreikningur sem ber hæstu innlánsvexti á hverjum tíma. Hún er hentug lífeyrispegum deildarinnar sem eru að nálgast lífeyristökualdur og þeim sem vilja taka litla áhættu. Til þess að skipta um leiðir þarf upplýst samþykki hvers og eins að berast sjóðnum.

Söfnunarleið II

Markmið sjóðsins er að ávaxta fé réttihafa á sem bestan hátt að teknu tilliti til áhættu með neðangreindum hætti í samræmi við samþykktir sjóðsins á hverjum tíma.

Það er sameiginlegt mat sjóðsins og Arion banka hf. að neðangreind samsetning sé vænleg til jafnrar og traustrar ávöxtunar handa réttihöfum. Þar sem gert er ráð fyrir að meginhluti eigna sé í skuldabréfum, má gera ráð fyrir að sveiflur í ávöxtun verði minni. Hins vegar er möguleiki að auka við erlenda hlutabréfaeign deildarinnar í allt að 30% og innlend hlutabréf í 10% en hluti skuldabréfa á að vera að lágmarki 70%. Ítarlegustu heimildir deildarinnar byggja á samþykktum sjóðsins skv. 7.gr.

Viðmiðunarsamsetning eigna Söfnunarleiðar II er eftirfarandi:

Íslensk skuldabréf			Íslensk hlutabréf			Erlend verðbréf		
Lágm.	Viðm.	Hám.	Lágm.	Viðm.	Hám.	Lágm.	Viðm.	Hám.
70%	80%	100%	0%	5%	10%	0%	15%	30%

Fjárfestingarviðmið deildarinnar byggir á viðmiðunarsamsetningu eigna eins og henni er lýst að ofan. Viðmiðin eru eftirfarandi:

Húsbréf 98/2 15.12.2037	3,2%
Íbúðabréf 15.06.2044	4,0%
Íbúðabréf 15.04.2034	20,1%
Íbúðabréf 15.06.2024	19,2%
Íbúðabréf 15.09.2014	13,6%
3 mánaða ríkisvixlar OMX	19,9%
Úrvalsvisitata Kauphallar Íslands	5,0%
Hlutabréfavisitala MSCI World	15,0%

Almenn viðmið séreignardeildar

Meginfjárfestingar eru í hlutdeildarsjóðum Arion banka hf. og erlendum hlutdeildarsjóðum sem bankinn hefur umboð fyrir eða tengist.

Deildin hefur heimild til að nota afleiður til þess að draga úr áhættu deildarinnar.

Hámarksfjárfesting á sama aðila má ekki fara yfir 5% og hámarkshlutdeild í hlutafé einstakra fyrirtækja má ekki fara yfir 15%. Gert er ráð fyrir að meðallíftími skuldabréfa sé fimm ár og laust fé fari að jafnaði ekki yfir 10% af nafnverði.

Deildinni er heimilt að eiga allt að 25% af hlutdeildarskírteinum útgefnum af sama verðbréfasjóði eða deild verðbréfafyrirtækis eða 25% af verðbréfasjóðum innan sama rekstrarfélags. Hins vegar hefur deildin það viðmið að jafnaði að eiga ekki yfir 10% af eign hvers sjóðs hverju sinni.

Það er ekki liður í fjárfestingarstefnu deildarinnar að fjárfesta í skuldabréfum með fasteignaveði. Deildin veitir ekki lán til rétthafa. Hún fjárfestir ekki í félögum sem sinna eiga þjónustuverkefnum einungis fyrir lífeyrissjóði/séreignardeildina.

Allar eignir deildarinnar eru í virkri stýringu og hafa markaðsvirði. Fjárfestingar eru því mjög virkar og þær reglulega metnar með tilliti til ávöxtunar í samræmi við fjárfestingarstefnu deildarinnar.

Erlendar eignir deildarinnar geta verið frá 0 – 30%. Eignir deildarinnar eru annað hvort í dollar eða evru, eða báðum myntum samtímis. Engin sérstök stefna er þar um.

Þar sem viðmið deildarinnar varðandi atvinnugreinar miðast við vísitölur þá er ljóst að ekki verður vikið frá þeirri skiptingu sem vísitölur fela í sér. Um það ráða markaðsaðstæður hverju sinni.

Fjárfestingarstefna beggja deilda sjóðsins byggir að öðru leyti á langtímamarkmiðum og mikilvægi þess að ávöxtun sé jöfn og traust til lengri tíma lítið.

Söfnunarsjóður lífeyrisréttinda

Ársreikningur 2011

Söfnunarsjóður lífeyrisréttinda
Borgartúni 29
105 Reykjavík

kt. 450181-0489

Efnisyfirlit

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra	21	Skýringar	27
Áritun óháðs endurskoðanda	23	Yfirlit um breytingar á hreinni eign deilda til greiðslu lífeyris	36
Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris	24	Efnahagsreikningur deilda	37
Efnahagsreikningur	25	Sjóðstreymisyfirlit deilda	38
Sjóðstreymisyfirlit	26		

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra

Árið 2011 er að baki, en með því lauk 37. starfsári Söfnunarsjóðs lífeyrisréttinda, en hann hóf starfsemi 26. september 1974. Árið 2011 var áfram erfitt til fjárfestinga einkum vegna gjaldeyrishafta. Eignir jukust milli ára en það helgast af innri vexti. Rekstur sjóðsins gekk vel sem og að ýmsum uppgjörum var lokið á árinu er tengdust falli bankanna 2008. Í árslok 2011 virðist sem sjóðurinn hafi orðið af um 6.679 millj.kr. eða um 10% af eignum í septemberlok 2008. Þetta er önnur tala og hlutfall en Úttektarnefnd Landssamtaka lífeyrissjóða kemst að en nefndin notar annan mælikvarða og miðar við eignir í árslok 2007. Það viðmið gefur hærra tapshlutfall. Um tap sjóðsins hefur verið farið yfir m.a. á ársfundum sjóðsins og í bréfum til sjóðfélaga. Þann 3. febrúar 2012 kom út rannsóknarskýrsla úttektarnefndar en hún var skipuð af Ríkissáttarsemjara. Er skýrslan aðgengileg á vef sjóðsins www.sl.is. Á sérstökum stjórnarfundi þann 8. febrúar sl. fór stjórn sjóðsins yfir skýrsluna. Heilt yfir fær starfsemi sjóðsins góðan vitnisburð og er hann í hópi þeirra sjóða er urðu fyrir hlutfallslega minnstum töpum. Í ljósi athugasemda og ábendinga nefndarinnar um starfsemi lífeyrissjóða almennt, ákvað stjórn sjóðsins að fá til þess bærna aðila til að fara yfir verkferla og vinnulag sjóðsins. Á það bæði við um verkferla er varða fjárfestingar sem og annað innra starf sjóðsins. Gert er ráð fyrir að farið verði yfir málið á næsta ársfundi.

Eignir vaxa milli ára um 9,4% og sjóðurinn skilar jákvæðri raunávöxtun. Reynt hefur verið að leggja mat á afskriftaþörf eigna sjóðsins. Á árinu er færð niðurfærsla 200 millj. kr. til þess að mæta hugsanlegum töpum. Að mati sjóðsins hafa áhrif hrunsins komið fram að fullu og er þessi fjárhæð lögð til hliðar sem almenn afskrift. Lokið er uppgjóri mála og má nefna að sjóðurinn gerði upp afleiðusamninga við Landsbanka Íslands í september 2011. Var um fullnaðaruppgjör að ræða og þurfi sjóðurinn að greiða 105 millj. kr. vegna þess eftir skuldajöfnun. Til hliðar höfðu verið lagaðar samtals 116 millj. kr. Bókhaldslegur hagnaður nam því 11 millj. kr. Til viðbótar er skuld við Glitni fyrst og fremst vegna Eftirlaunasjóðs starfsmanna Glitnis banka. Samtals er skuld í bókhaldi 81 milljón. Nú liggur fyrir samkomulag um uppgjör sem mun gera það að verkum að bókhaldslegur ávinningur verður af því samkomulagi. Mun það koma fram í ársuppgjóri 2012. Að öllu óbreyttu mun hann verða um 35 millj.kr. Í áætlunum sjóðsins var gert ráð fyrir að 8 - 10% eigna muni tapast miðað við stöðu eigna sjóðsins þann 30. september 2008. Eins og greint var að ofan mun endanlegt tapshlutfall vegna falls bankanna 2008 verða um 10% miðað við eignastöðu í september 2008. Þetta hlutfall er eitt það lægsta meðal lífeyrissjóða og það lægst á meðal 10 stærstu lífeyrissjóða landsins. Sjóðurinn hefur aldrei þurft að skerða áunnin réttindi.

Á hverju ári ber Söfnunarsjóði lífeyrisréttinda að birta fjárfestingarstefnu fyrir komandi ár og jafnframt að senda til Fjármálaeftirlitsins. Stefnan er afar mikilvægur þáttur í starfsemi lífeyrissjóða. Eðli máls samkvæmt fer mikil vinna í móttun stefnunnar. Á síðasta ári var umgjörð stefnunnar endurskrifuð og mikil vinna lögð í uppsetningu hennar. Fjárfestingarstefna sjóðsins er varfærin og hefur skilað jafnri og traustri ávöxtun til sjóðfélaga.

Starfsemi sjóðsins var með hefðbundnum hætti og gekk rekstur hans vel. Haldnir voru 13 stjórnarfundir á árinu. Á árinu greiddu alls 1.873 launagreiðendur iðgjöld til sjóðsins alls 2.664 millj. kr. fyrir 15.264 einstaklinga. Sjóðfélagar voru 125.997 í árslok 2011. Virkir sjóðfélagar voru 7.232 árið 2011. Virkir sjóðfélagar teljast þeir sem greiða til sjóðsins alla tólf mánuði hvers árs.

Lífeyrisgreiðslur samtryggingardeildar námu alls 1.694 millj. kr. og jukust um 13,6% milli ára. Fjöldi lífeyrisþega í árslok voru 8.095 en þeir voru 7.198 árið áður. Aukning milli ára er 12,5%. Mest aukning er á útgreiðslu ellilífeyris eða 12,2%. Samtals greiddi sjóðurinn 1.431 millj.kr. í ellilífeyri til lífeyrisþega.

Sjóðurinn starfar í tveimur deildum, samtryggingardeild og séreignardeild. Hrein eign samtryggingardeildar var 86.107 millj. kr. og jókst eign deildarinnar um 9,7% eða 7.581 millj. kr. Hrein nafnávöxtun var 8,4% samanborið við 6,1% árið áður. Hrein raunávöxtun árið 2011 var 3,0% samanborið við hreina raunávöxtun 3,4% árið áður. Fimm ára meðaltalsraunávöxtun er 0,7% og tíu ára meðaltal er 4,1%.

Hrein eign séreignardeildar nam 2.296 millj. kr. og jókst eign deildarinnar um 1,6% eða um 35 millj. kr. Gerist það þrátt fyrir 157 milljónir voru greiddar út í formi lífeyris úr séreignardeildinni eða 6,9% miðað við eignastöðu í árslok 2010. Séreignardeild sjóðsins skiptist í tvær ávöxtunarleiðir og var hrein nafnávöxtun Söfnunarleiðar I 8,4% og hrein raunávöxtun 3,0%. Ávöxtun samkvæmt ársuppgjóri reiknast lægri en þar hefur áhrif fjárhæð sem lögð var til hliðar vegna kröfu eins af fyrrum sjóðfélaga Eftirlaunasjóðs starfsmanna Glitnis banka sem ekki hefur verið til lykta leidd. Hrein nafnávöxtun Söfnunarleiðar II var 14,3% og hrein raunávöxtun 7,1%. Ágætlega gekk því með ávöxtun sjóðsins árið 2011.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra frh.,

Staða samtryggingardeildar sjóðsins er góð þrátt fyrir að eignir sjóðsins séu neikvæðar um 4,0% sem hlutfall af heildarskuldbindingum umfram heildarskuldbindingar í árslok 2011. Ekki þarf að koma til skerðingar réttinda og hefur sjóðurinn aldrei skert áunnin réttindi sjóðfélaga frá stofnun hans 1974. Tryggingafræðileg staða sjóðsins er innan lögboðinna marka. Sambærilegt hlutfall var neikvætt um 2,7% árið áður.

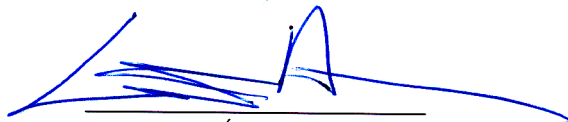
Sjóðurinn sjálfur á ekki í neinum málaferlum utan að upp kom að einn sjóðfélagi lýsti kröfu á innköllunarfresti Eftirlaunasjóðs starfsmanna Glitnis banka. Máli þessu var hafnað af gerðardómi á sínum tíma. Vegna hugsanlegs málareksturs voru lagðir til hliðar fjármunir við samrunann til að mæta hugsanlegri kröfu eins og minnst var á. Byggja útreikningar fjármunanna á niðurstöðu tryggingafræðinga að viðbættu áhættuálagi. Komi ekki fram stefna er stjórn Söfnunarsjóðs lífeyrisréttinda heimilt að úthluta fjármunum sem lagðir voru til hliðar til allra fyrrum sjóðfélaga Eftirlaunasjóðs starfsmanna Glitnis banka. Mikilvægt er að geta útdeilt fjármunum til sjóðfélaga sem fyrst. Þessu til viðbótar er í gangi dómsmál sem rekið er sameiginlega af lífeyrissjóðunum vegna skuldabréfaútgáfu Glitnis. Dómsmálið gengur út á tiltekinn skuldabréfaflokk og upplýsingagjöf tengda honum.

Nú eru í gangi sameiningarviðræður við Lífeyrissjóðinn Kjöl. Ganga þær út á að Lsj. Kjölur sameinist Söfnunarsjóði lífeyrisréttinda á árinu 2012. Gert er ráð fyrir að leggja tillögu þess efnis fyrir ársfund Lsj. Kjalar nú á vormánuðum.

Árið 2011 var annað heila starfsár endurskoðunarnefndar og hélt nefndin samtals 11 fundi árið 2011. Starfsmenn sjóðsins voru tíu í árslok 2011 og nam heildar launakostnaður sjóðsins samtals 76 millj. kr. Til viðbótar námu launatengd gjöld 15 millj. kr. Samtals nam heildarlaunakostnaður vegna stjórnar, endurskoðunarnefndar og starfsmanna 91 millj. kr. Aðsetur sjóðsins er í Borgartúni 29, 4. hæð og er heimasíða hans www.sl.is.

Stjórn Söfnunarsjóðs lífeyrisréttinda og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikning sjóðsins með undirritun sinni.

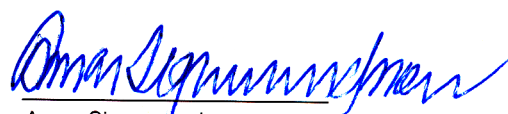
Reykjavík, 27. mars 2012.

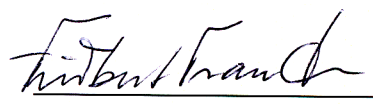
Guðmundur Árnason, formaður

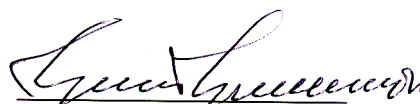
Hrafn Magnússon, varaformaður

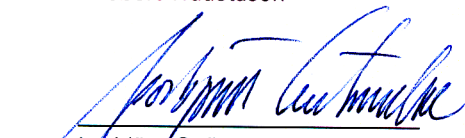
Arnar Sigurmundsson

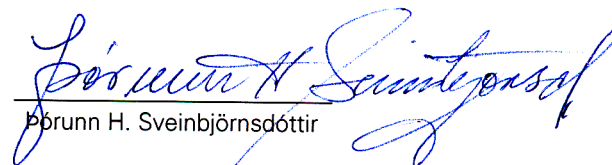
Friðbert Traustason

Gunnar Gunnarsson

Þorbjörn Guðmundsson

Þórunn H. Sveinbjörnsdóttir

Sigurbjörn Sigurbjörnsson
framkvæmdastjóri

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðfélaga í Söfnunarsjóði lífeyrisréttinda.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Söfnunarsjóðs lífeyrisréttinda fyrir árið 2011. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, sjóðstreymisyfirlit, upplýsingar um helstu reikningskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og glöggrri framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórnendur eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem þeir telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðanda

Ábyrgð okkar felst í því álit sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fái um hvort ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og öðrum upplýsingum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggist á faglegu mati endurskoðandans, þar með talið á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sem varðar gerð og glögga framsetningu ársreiknings, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits félagsins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á því hvort reikningskilaaðferðir og matsaðferðir sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins séu viðeigandi sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

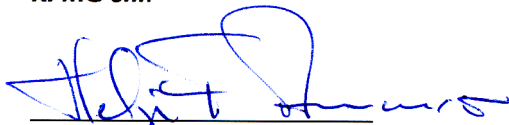
Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu félagsins á árinu 2011, fjárhagsstöðu þess 31. desember 2011 og breytingu á handbæru fé á árinu 2011, í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Staðfesting vegna skýrslu stjórnar

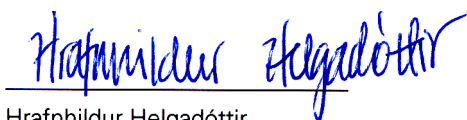
Í samræmi við ákvæði 5. tl. 1. mgr. 106 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík, 27. mars 2012

KPMG ehf.

Helgi F. Arnarson

Hrafnhildur Helgadóttir

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2011

	Skýr.	2011	2010
Iðgjöld:			
Iðgjöld sjóðfélaga		899.219	860.002
Iðgjöld launagreiðenda		1.799.500	1.722.055
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(34.557)	(166.673)
		<u>2.664.162</u>	<u>2.415.384</u>
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði		105.524	0
	7	<u>2.769.686</u>	<u>2.415.384</u>
Lífeyrir:			
Lífeyrir	8, 17	1.850.502	1.646.240
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		6.643	4.989
		<u>1.857.145</u>	<u>1.651.229</u>
Fjárfestingartekjur:			
Tekjur af eignarhlutum	9	1.796.946	358.046
Vaxtatekjur og gengismunur	10, 18	5.373.991	4.943.541
Niðurfærsla verðbréfa	26	(200.000)	(223.825)
		<u>6.970.937</u>	<u>5.077.762</u>
Fjárfestingargjöld:			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	11, 19	105.500	84.378
Vaxtagjöld		8.257	3.840
		<u>113.757</u>	<u>88.218</u>
Rekstrarkostnaður:			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	11, 19	96.455	126.724
Aðrar tekjur			
	12, 21	7.354	8.131
Skattur á hreina eign sjóðsins			
	13	63.920	0
Hækkun á hreinni eign á árinu			
Hrein eign annarra sjóða við sameiningu		7.616.700	5.635.106
Hrein eign frá fyrra ári		0	7.431.574
		<u>80.786.969</u>	<u>67.720.289</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		<u>88.403.669</u>	<u>80.786.969</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2011

	Skýr.	2011	2010
Fjárfestingar:			
Húseignir og lóðir	15, 22	139.785	0
Verðbréf með breytilegum tekjum	14, 23	25.368.863	21.596.099
Verðbréf með föstum tekjum	14, 24	57.236.506	52.488.891
Veðlán	14, 25	2.418.231	2.477.177
Innlán		2.081.609	2.297.240
Fullnustueignir		0	35.500
		<u>87.244.994</u>	<u>78.894.907</u>
Kröfur:			
Kröfur á launagreiðendur		923.143	1.015.932
Aðrar kröfur		213.863	407.674
		<u>1.137.006</u>	<u>1.423.606</u>
Aðrar eignir:			
Rekstrarfjármunir	15, 22	15.745	16.912
Sjóður og veltiinnlán		366.117	1.034.977
		<u>381.862</u>	<u>1.051.889</u>
	Eignir samtals	<u>88.763.862</u>	<u>81.370.402</u>
Skuldir:			
Skuld við lánastofnanir	28	80.455	196.279
Aðrar skuldir		279.738	387.154
	Skuldir samtals	<u>360.193</u>	<u>583.433</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>88.403.669</u>	<u>80.786.969</u>
Skipting á hreinni eign til greiðslu lífeyris:			
Hrein eign samtryggingardeildar	30	86.107.298	78.526.342
Hrein eign séreignardeildar		2.296.371	2.260.627
Hrein eign til greiðslu lífeyris samtals		<u>88.403.669</u>	<u>80.786.969</u>

Sjóðstreymisyfirlit árið 2011

	Skýr.	2011	2010
Inngreiðslur:			
Iðgjöld		2.862.475	2.545.286
Fjárfestingartekjur		2.866.197	3.272.790
Afborganir verðbréfa		3.219.938	2.902.199
Seld verðbréf með breytilegum tekjum		1.424.805	3.756.089
Seld verðbréf með föstum tekjum		2.486.837	3.495.783
Innlán		11.667	0
Innborgaðar aðrar tekjur		154.738	210.491
		<u>13.026.657</u>	<u>16.182.638</u>
Útgreiðslur:			
Lífeyrir		1.987.353	1.521.021
Fjárfestingargjöld		113.757	88.218
Rekstrarkostnaður án afskrifta		91.489	119.345
Aðrar útgreiðslur		167.720	13.326
		<u>2.360.319</u>	<u>1.741.910</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og öðrum fjárfestingum		10.666.338	14.440.728
Húseign og lóðir	(140.252)	0
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	(3.283.019)	(1.341.960)
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	(7.635.328)	(11.019.293)
Innlán	(204.371)	(1.907.583)
Ný veðlán	(71.000)	(117.995)
Varanlegir rekstrarfjármunir	(1.228)	(1.291)
	(<u>11.335.198)</u>	(<u>14.388.122)</u>
(Lækkun) hækkun á sjóði og veltiinnlánum	(668.860)	52.606
Sjóður yfirtekinn við samruna		0	563.134
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun		<u>1.034.977</u>	<u>419.237</u>
Sjóður og veltiinnlán í árslok		<u>366.117</u>	<u>1.034.977</u>

Skýringar

Reikningsskilaaðferðir

1. Upplýsingar um lífeyrissjóðinn

Söfnunarsjóður lífeyrisréttinda er með aðsetur að Borgartúni 29, 105 Reykjavík. Sjóðurinn er ætlaður öllum launþegum og sjálfstætt starfandi einstaklingum sem eiga ekki kjarasamningsbundna aðild að öðrum lífeyrissjóðum. Sjóðurinn byggir á samtryggingu og séreign. Hann er sjálfstæður lífeyrissjóður sem ekki starfar í tengslum við stéttarfélög. Um sjóðinn gilda m.a. lög nr. 155/1998 og skipar fjármálaráðherra stjórn sjóðsins.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er saminn í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða, sem settar eru af Fjármálaeftirlitinu.

Ársreikningurinn er byggður á kostnaðarverðsreikningsskilum að öðru leyti en því að skráð hlutabréf, eignarhlutir í félögum um sameiginlega fjárfestingu, hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða og skuldabréf í séreignardeild eru færð á gangvirði. Ársreikningurinn er í íslenskum krónum og fjárhæðir eru sýndar í þús. kr.

Sjóðurinn skiptist í tvær deildir, samtryggingardeild og séreignardeild. Á blaðsíðum 36 - 38 er að finna yfirlit um breytingar á hreinni eign, efnahagsreikning og sjóðstreymisyfirlit beggja deilda sjóðsins.

Stjórn og framkvæmdastjóri sjóðsins samþykkti ársreikninginn þann 27. mars 2012.

3. Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð ársreiknings krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar eru fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breytingin er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi reikningsskilaaðferðir hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í skýringu nr. 16.

4. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðirnar sem settar eru fram hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum.

5. Rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma rekstrarfjármuna, þar til niðurlagsverði er náð.

6. Erlendir gjaldmiðlar

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á kaupgengi Seðlabanka Íslands í árslok.

7. Iðgjöld

Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilagreinum sem hafa borist sjóðnum. Jafnframt er áætlað vegna ótilkynnta iðgjalda í árslok og er sú áætlun byggð á skilum á iðgjöldum á undanförunum árum. Ógreidd iðgjöld í árslok, bæði tilkynnt og ótilkynnt, eru eignfærð sem kröfur á launagreiðendur í efnahagsreikningi. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er hluti af tryggingagjaldi vegna launa og rennur til lækkunar og jöfnunar á örorkubyrði milli lífeyrissjóða.

8. Lífeyrir

Undir lífeyri falla lífeyrisgreiðslur sjóðsins, þ.e. ellilífeyrir, makalífeyrir, örorkulífeyrir og barnalífeyrir. Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris er kostnaður við örorkumat.

9 . Tekjur af eignarhlutum

Undir tekjur af eignarhlutum fellur arður af hlutabréfum, söluhagnaður og óinnleystur gengismunur af hlutabréfum, bæði vegna breytinga á gengi bréfanna og gengi erlendra gjaldmiðla.

10 . Vaxtatekjur og gengismunur

Undir vaxtatekjur og gengismun falla vaxtatekjur af verðbréfum með föstum tekjum, veðlánum, bundnum bankainnistæðum, auk vaxtatekna af iðgjöldum og veltiinnlánnum. Þá fellur undir þennan lið gengismunur af verðbréfum með föstum tekjum í erlendum gjaldmiðlum og breytingar á verði innlendra og erlendra hlutdeildarskírteina og breytingar á markaðsverði afleiðusamninga.

11 . Rekstrarkostnaður

Undir rekstrarkostnað fellur allur kostnaður við rekstur sjóðsins, svo sem laun og launatengd gjöld, rekstur fasteignar og annar rekstrarkostnaður. Rekstrarkostnaði sjóðsins er skipt á fjárfestingargjöld og rekstrarkostnað eftir því hvort um er að ræða kostnað við eignamsýslu eða annan rekstur sjóðsins.

12 . Innheimtuþóknun

Samkvæmt lögum nr. 155/1998 fær sjóðurinn sérstaka þóknun vegna innheimtu þeirra iðgjalda sem ríkisskattstjóri sendir til hans.

13 . Skattur á hreina eign sjóðsins

Alþingi setti í desember 2011 lög um sérstakan skatt á hreina eign samtryggingadeilda lífeyrissjóða. Samkvæmt lögnum er skatturinn 0,0814% af hreinni eign til greiðslu lífeyris í árslok 2011 og 2012.

14 . Verðbréfaeign

Verðbréfum í eigu sjóðsins er skipt í verðbréf með breytilegum tekjum, verðbréf með föstum tekjum og veðlán. Til verðbréfa með breytilegum tekjum teljast hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Til verðbréfa með föstum tekjum teljast skuldabréf og önnur verðbréf með föstum vöxtum eða með tiltekna vaxtaviðmiðun. Til veðlána teljast skuldabréfalán með veði í fasteignum.

Verðbréf með breytilegum tekjum eru eignfærð á gangvirði í árslok ef um skráð verðbréf er að ræða, en óskráð bréf á kostnaðarverði eða áætluðu gangvirði, hvort sem lægra reynist. Hlutdeildarskírteini og aðrir eignarhlutir í sjóðum og félögum um sameiginlegar fjárfestingar eru færðar á gangvirði hvort sem um er að ræða skráð eða óskráð bréf.

Verðbréf með föstum tekjum sem hafa fasta vexti eru eignfærð miðað við þá ávöxtunarkröfu sem þau voru keypt á. Verðbréf með föstum tekjum sem hafa tiltekna vaxtaviðmiðun eru eignfærð miðað við stöðu á undirliggjandi eignum sem mynda viðkomandi vaxtaviðmið. Verðbréf með föstum tekjum í séreign eru færð á gangvirði.

Veðlán eru eignfærð miðað við þá vaxtaviðmiðun sem fram kemur á viðkomandi skuldabréfaláni að teknu tilliti til niðurfærslu vegna óvissu um innheimtu. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður afskriftareikningur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Við niðurfærsluna hafa sérstakar áhættur verið metnar jafnframt því sem reiknuð er almenn niðurfærsla.

15 . Húseignir, lóðir og rekstrarfjármunir

Húseign og rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur hundradshluti miðað við nýtingartíma eignanna, þar til niðurlagsverði er náð. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Fasteign	50 ár
Rekstrarfjármunir	3-15 ár

Skýringar, frh.:

Mat stjórnenda og ályktanir við beitingu reikningsskilaaðferða

16 . Virðisrýrnun útlána og krafna

Lífeyrissjóðurinn fer yfir verðbréfasafn sitt og metur virðisrýrnun reglulega. Áður en ákvörðun er tekin um færslu virðisrýrnunar þarf að meta hvort hlutlæg gögn gefi til kynna mælanlega lækkun á væntu framtíðarsjóðstreymi ýmist frá einstökum lánnum eða frá safni lána áður en lækkunin verður merkjanleg á einstöku láni í safninu. Þetta geta verið vísbendingar um breytingar á greiðslugetu lántakanda eða efnahagsástandi. Stjórnendur nota mat sem byggir á sögulegri reynslu af eignum með svipuð áhættueinkenni og hlutlæg merki virðisrýrnunar þegar meta skal framtíðarsjóðstreymi.

Lífeyrir

	2011	2010
17 . Greiddur lífeyrir:		
Ellilífeyrir	1.431.125	1.275.463
Örorkulífeyrir	235.653	211.901
Makalífeyrir	174.874	150.577
Barnalífeyrir	8.850	8.299
	<u>1.850.502</u>	<u>1.646.240</u>
Vaxtatekjur og gengismunur		
18 . Vaxtatekjur og gengismunur sundurliðast þannig:		
Skuldabréf	5.209.225	4.919.632
Aðrar vaxtatekjur	164.766	23.909
	<u>5.373.991</u>	<u>4.943.541</u>
Rekstrarkostnaður		
19 . Laun og launatengd gjöld greinast þannig:		
Laun	76.489	68.027
Launatengd gjöld	14.469	13.016
	<u>90.958</u>	<u>81.043</u>

Hjá sjóðnum voru 10,5 stöðugildi árið 2011. Í stjórn eru 7 einstaklingar og 3 í endurskoðunarnefnd.

Laun og hlunnindi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra sundurliðast þannig:

Guðmundur Árnason, formaður stjórnar	1.550	117
Hrafn Magnússon, varaformaður stjórnar og fv. formaður stjórnar	1.217	1.318
Baldur Guðlaugsson, fyrrverandi formaður stjórnar	0	234
Friðbert Traustason	723	703
Arnar Sigurmundsson	723	703
Gunnar Gunnarsson, stjórn og endurskoðunarnefnd	973	883
Þorbjörn Guðmundsson	723	703
Þórunn H. Sveinbjörnsdóttir, stjórn og endurskoðunarnefnd	973	883
Sigurður Þórðarson, formaður endurskoðunarnefndar	500	360
Stefán Halldórsson, varamaður	15	0
Stefanía Magnúsdóttir, varamaður	15	0
Elsa B. Friðfinnsdóttir, varamaður	68	44
Sigurbjörn Sigurbjörnsson, framkvæmdastjóri	12.704	12.100
	<u>20.184</u>	<u>18.048</u>

Skýringar, frh.:

	2011	2010
20 . Þóknun til endurskoðenda sundurliðast þannig:		
Endurskoðun ársins - innri endurskoðun	2.930	4.911
Endurskoðun ársins - ytri endurskoðun	2.936	2.102
	5.866	7.013
21 . Aðrar tekjur sundurliðast þannig:		
Þóknun fyrir innheimtu iðgjalda samkvæmt lögum nr. 129/1997	7.354	7.757
Aðrar tekjur	0	374
	7.354	8.131
Fjárfestingar		
22 . Rekstrarfjármunir greinast þannig:	Húseignir og lóðir	Rekstrar- fjármunir
Heildarverð 1.1.2011	0	27.791
Viðbót á árinu	140.252	1.228
Heildarverð 31.12.2011	140.252	29.019
Afskrifað áður	0	10.879
Afskrifað á árinu	468	2.394
Afskrifað samtals	468	13.273
Bókfært verð 31.12.2011	139.784	15.746
Afskriftahlutföll	2%	10 - 30%
Fasteignamat húseignar og lóðar nam 73 millj. kr. í árslok 2011, en brunabótarmat nam 150 millj. kr á sama tíma.		
23 . Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig:		
Innlend verðbréfaeign:	2011	2010
Eignarhlutir í félögum skráðum í Kauphöll Íslands:		
Össur hf., Reykjavík	306.484	336.304
Marel hf., Garðabær	525.707	529.060
Icelandair hf., Reykjavík	164.557	0
Nýherji hf., Reykjavík	60.060	77.000
	1.056.808	942.364
Eignarhlutir eru í öllum tilvikum undir 1,0%.		
Eignarhlutir í öðrum félögum:		
A 1988 hf., Reykjavík	34.811	34.811
Atorka hf., Kópavogi	23.400	0
Bakkavör ehf., Reykjavík	0	413.924
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða ehf., Reykjavík	394	394
N1 hf., Kópavogi	149.186	0
Jarðvarmi slhf., Reykjavík	660.860	0
Reiknistofa lífeyrissjóða ehf., Reykjavík	22.681	12.725
Rusor ehf., Reykjavík	11.943	18.525
Stoðir ehf., Reykjavík	9.889	9.889
Teymi hf., Reykjavík	5.383	5.383
	918.547	495.651
Innlendar framtaksfjárfestingar:		
Auður Capital - Auður I	107.315	94.368
Framtakssjóður Íslands slhf.	2.620.549	338.720
Frumtak GP ehf.	51.800	31.059
	2.779.664	464.147

Skýringar, frh.:

23 . Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig, frh.;

Erlend verðbréfaeign:	2011	2010
Hlutdeildarskirteini í hlutabréfasjóðum:		
Alliance Global Growth Trend Fund	1.525.871	1.607.672
Barclays World Enhanced	1.858.974	1.826.630
Bernstein Global Value Fund	1.114.569	1.245.559
Wellington Global Equity Fund	661.923	670.689
Templeton Growth Fund	1.129.863	1.139.069
Vanguard Global Stock Index Fund	2.487.146	2.647.545
Aðrir erlendis verðbréfasjóðir	203.459	667.587
	<u>8.981.805</u>	<u>9.804.751</u>
Sérgreint hlutabréfasafn:		
Morgan Stanley Dean Witter, sérgreint erlent hlutabréfasafn	864.132	847.099
Erlendar framtaksfjárfestingar:		
Alþjóða Framtakssjóðurinn I	195.827	187.910
Alþjóða Framtakssjóðurinn II	596.104	570.127
Black Rock Private Equity Program III	524.285	444.978
Black Rock Private Equity Program IV	464.278	305.080
Kaupthing Capital Partners II	695	655
Morgan Stanley Emerging Private Markets Fund I	223.957	143.402
Morgan Stanley Private Markets Fund II	301.790	388.553
Morgan Stanley Private Markets Fund III	961.535	841.128
Schroder Private Equity Fund of Funds II	596.103	488.134
Schroder Private Equity Fund of Funds III	667.038	576.518
Schroder Private Equity Fund of Funds IV	552.455	317.706
SVG Asia Fund of Funds	46.440	27.771
	<u>5.130.507</u>	<u>4.291.962</u>
Innlendis verðbréfasjóðir:		
Samtals innlendir sjóðir	5.637.400	4.750.125
Verðbréf með breytilegum tekjum samtals	<u>25.368.863</u>	<u>21.596.099</u>

24 . Verðbréf með föstum tekjum greinast þannig:

Skuldabréf með ríkisábyrgð	46.739.561	41.668.553
Bankabréf	1.539.565	1.520.071
Skuldabréf sveitarfélaga	6.618.239	6.380.801
Skuldabréf fyrirtækja	2.339.141	2.919.466
	<u>57.236.506</u>	<u>52.488.891</u>

Áætlað markaðsverð skuldabréfa var 63.634 millj. kr. í árslok 2011.

25 . Veðlán sundurliðast þannig:

Veðlán sjóðfélaga	2.468.898	2.518.337
Veðlán fyrirtækja	22.377	34.390
Niðurfærsla veðlana	(73.044)	(75.550)
	<u>2.418.231</u>	<u>2.477.177</u>

26 . Niðurfærsla verðbréfa greinist þannig:

Niðurfærsla í ársbyrjun	1.967.867	4.573.616
Niðurfærsla ársins vegna veðlana	0	11.617
Niðurfærsla ársins vegna markaðsskuldabréfa	200.000	212.209
Niðurfærsla sjóða er sameinuðust sjóðnum	0	1.592.658
Afskrifuð töpuð veðlán og markaðsskuldabréf	(1.893.768)	(4.422.233)
Niðurfærsla í árslok	<u>274.099</u>	<u>1.967.867</u>

Skýringar, frh.:

27 . Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum:

	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Verðbréf með breytilegum tekjum	10.452.428	14.916.435	25.368.863
Verðbréf með föstum tekjum	57.187.333	49.173	57.236.506
Veðlán	2.418.231	0	2.418.231
Bundnar innistæður hjá lánastofnunum	2.081.609	0	2.081.609
Verðbréfaeign samtals 31.12.2011	<u>72.139.601</u>	<u>14.965.608</u>	<u>87.105.209</u>
Erlendir gjaldmiðlar sundurliðast sem hér segir:			
		2011	2010
USD		12.213.842	12.741.246
EUR		2.697.393	2.434.932
Annað		54.373	655
		<u>14.965.608</u>	<u>15.176.833</u>

28 . Skuldir við lánastofnanir

Ágreiningur er við Landsbanka Íslands hf. og Glitnir banka hf. um uppgjör á afleiðusamningum sem sjóðurinn var með við fall bankanna. Uppgjör fór fram í september 2011 við Landsbanka Íslands hf. Samkomulag liggur fyrir við Glitni um uppgjör samninganna.

29 . Aðrar skuldbindingar

Sjóðurinn hefur skuldbundið sig til þess að fjárfesta í innlendum og erlendum framtakssjóðum á næstu árum. Ógreidd fjárhæð nemur um 4.268 millj. kr. m.v. gengi í árslok 2011. Þessi fjárhæð getur komið til greiðslu á næstu árum.

	Mynt	Skuld- binding	Greitt um áramót	Ógreitt um áramót
Auður Capital - Auður I	ÍSK	150.000	83%	25.001
Alþjóða framtakssjóðurinn I	EUR	554.400	80%	110.880
Alþjóða framtakssjóðurinn II	EUR	792.000	87%	102.960
Black Rock Private Equity Program III	USD	612.100	88%	73.452
Black Rock Private Equity Program IV	USD	612.100	77%	141.593
Framtakssjóður Íslands slf.	ÍSK	3.600.000	51%	1.797.486
Frumtak ehf.	ÍSK	100.000	58%	42.309
Kaupthing Capital Partners II	GBP	472.425	15%	402.918
Morgan Stanley Emerging Prv. Markets Fund I	USD	367.260	57%	157.030
Morgan Stanley Private Markets Fund II	USD	612.100	69%	188.005
Morgan Stanley Private Markets Fund III	USD	1.224.200	69%	375.031
Schroder Private Equity Fund of Funds II	EUR	633.600	50%	316.800
Schroder Private Equity Fund of Funds III	EUR	792.000	88%	99.000
Schroder Private Equity Fund of Funds IV	EUR	792.000	65%	277.200
SÍA	ÍSK	100.000	70%	30.000
SVG Asia Fund of Funds	USD	183.630	30%	128.541
		<u>11.597.815</u>		<u>4.268.206</u>

Skýringar, frh.:

30 . Lífeyrisskuldbinding

Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi nemur áfallin lífeyrisskuldbinding samtryggingardeildar sjóðsins 91.637 millj. kr. í árslok 2011 miðað við 3,5% ársvexti og að teknu tilliti til áætlaðs kostnaðar við rekstur sjóðsins. Endurmetin hrein eign deildarinnar í árslok 2011 er 88.449 millj. kr. eða 3.189 millj. kr. lægri. Lífeyrisskuldbinding deildarinnar í árslok 2011 greinist þannig:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir:			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	86.107.298	0	86.107.298
Endurmat verðbréfa miðað við 3,5% vexti	4.394.683	0	4.394.683
Fjárfestingakostnaður	(2.053.447)	0	(2.053.447)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	37.907.990	37.907.990
Eignir samtals	<u>88.448.534</u>	<u>37.907.990</u>	<u>126.356.524</u>
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	73.476.570	31.421.631	104.898.201
Örorkulífeyrir	6.641.874	4.690.332	11.332.206
Makalífeyrir	10.020.583	2.032.732	12.053.315
Barnalífeyrir	40.784	544.156	584.940
Rekstrarkostnaður	1.456.996	1.237.542	2.694.538
Skuldbindingar samtals	<u>91.636.807</u>	<u>39.926.393</u>	<u>131.563.200</u>
Skuldbindingar umfram eignir	(3.188.273)	(2.018.403)	(5.206.676)
Í hlutfalli af skuldbindingum	(3,5%)	(5,1%)	(4,0%)

Skýringar, frh.:

31 . Kennitölur:

	2011	2010	2009	2008	2007
Samtryggingardeild:					
Raunávöxtun	3,1%	3,6%	3,9%	(13,7%)	0,3%
Hrein raunávöxtun	3,0%	3,4%	3,8%	(13,8%)	0,2%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
síðastliðin fimm ár	0,7%	0,8%	2,8%	3,5%	8,7%
síðastliðin tíu ár	4,1%	3,9%	3,3%	3,7%	5,9%
Rekstrarkostnaður:					
í hlutfalli af iðgjöldum	3,2%	3,7%	2,7%	2,8%	2,7%
í hlutfalli af eignum	0,10%	0,13%	0,13%	0,14%	0,13%
Skráð verðbréf með breytilegum					
tekjum	22,3%	27,4%	29,1%	25,3%	33,4%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	65,1%	67,6%	66,2%	69,8%	62,4%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	7,3%	0,6%	0,1%	0,0%	0,0%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	2,5%	1,2%	0,9%	0,8%	0,9%
Veðlán, óskráð	2,8%	3,2%	3,7%	4,1%	3,3%
Eignir í íslenskum krónum	82,1%	81,5%	73,8%	75,5%	75,7%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	17,9%	18,5%	26,2%	24,5%	24,3%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	7.232	6.992	7.425	7.028	7.001
Fjöldi lífeyrisþega	8.095	7.198	6.181	5.113	4.352
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Ellilífeyrir	75,3%	75,1%	68,9%	67,1%	62,3%
Örorkulífeyrir	13,9%	14,2%	22,2%	24,0%	28,7%
Makalífeyrir	10,3%	10,1%	7,8%	7,6%	7,3%
Barnalífeyrir	0,5%	0,6%	1,1%	1,3%	1,7%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri					
úttekt:					
Hrein eign umfram heildarskuld-					
bindingar	(4,0%)	(2,7%)	(4,4%)	(1,7%)	5,6%
Hrein eign umfram áfallnar skuld-					
bindingar	(3,5%)	(2,0%)	(2,5%)	1,1%	16,8%

Séreignardeild:

Ávöxtunarleið 1

Hrein raunávöxtun	0,5%	17,9%	6,8%	5,3%	8,2%
Hrein nafnávöxtun	5,8%	20,9%	15,7%	22,4%	27,0%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
síðastliðin fimm ár	7,7%	8,9%	6,2%	6,2%	
Skráð verðbréf með breytilegum					
tekjum	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Innlán	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	212	197	167	84	34
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	1.037	976	408	352	165

Skýringar, frh.:

31 . Kennitölur, frh.:

Ávöxtunarleidd 2	2011	2010	2009	2008	2007
Hrein raunávöxtun	7,1%	7,0%	4,7%	(11,5%)	(4,1%)
Hrein nafnávöxtun	12,7%	9,8%	13,8%	2,9%	1,6%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	0,6%	0,1%	0,6%	(0,9%)	5,5%
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	15,9%	26,1%	14,8%	13,6%	33,4%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	83,2%	74,7%	84,0%	86,4%	66,6%
Innlán	0,9%	0,8%	1,2%	0,0%	0,0%
Eignir í íslenskum krónum	85,5%	83,6%	76,3%	81,0%	79,8%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	14,5%	16,4%	23,7%	19,0%	20,2%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	0	0	0	108	154
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	5.451	5.451	5.451	5.451	5.503

Skilgreiningar:

Raunávöxtun	Ávöxtun sjóðsins, umfram verðlagsbreytingar samkvæmt vísitölu neysluverðs.
Hrein raunávöxtun	Raunávöxtun þegar kostnaður við rekstur sjóðsins hefur verið dreginn frá.
Kostnaður í hlutfalli af eignum	Hlutfall rekstrarkostnaðurs af meðaltali hreinnar eignar í ársbyrjun og árslok.
Fjöldi virkra sjóðfélaga	Meðaltal fjölda sjóðfélaga sem greiddi iðgjald á árinu.
Fjöldi lífeyrisþega	Meðaltal fjölda lífeyrisþega sem fékk greiddan lífeyri á árinu.

Yfirlit um breytingar á hreinni eign deilda til greiðslu lífeyris

Árið 2011

Árið 2010

	Samtryggingar-				Séreignadeildir			
	deild	Leið 1	Leið 2	Samtals	deild	Leið 1	Leið 2	Samtals
Iðgjöld:								
Iðgjöld sjóðfélaga	874.989	24.230	0	899.219	837.941	22.061	0	860.002
Iðgjöld launagreiðenda	1.773.062	26.438	0	1.799.500	1.701.733	20.322	0	1.722.055
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(20.818)	(13.673)	(66)	(34.557)	(16.007)	(147.008)	(3.658)	(166.673)
Framlag ríkisins til jöfnunar örorkubyrði	105.524	0	0	105.524	0	0	0	0
	<u>2.732.757</u>	<u>36.995</u>	<u>(66)</u>	<u>2.769.686</u>	<u>2.523.667</u>	<u>(104.625)</u>	<u>(3.658)</u>	<u>2.415.384</u>
Lífeyrir:								
Lífeyrir	1.693.630	142.848	14.024	1.850.502	1.491.385	136.291	18.564	1.646.240
Annar beinn kostnaður vegna örorkul.	6.643	0	0	6.643	4.989	0	0	4.989
	<u>1.700.273</u>	<u>142.848</u>	<u>14.024</u>	<u>1.857.145</u>	<u>1.496.374</u>	<u>136.291</u>	<u>18.564</u>	<u>1.651.229</u>
Fjárfestingartekjur:								
Tekjur af eignarhlutum	1.796.946	0	0	1.796.946	358.046	0	0	358.046
Vaxtatekjur og gengismunur	5.215.767	104.997	53.227	5.373.991	4.563.027	341.385	39.129	4.943.541
Niðurfærsla verðbréfa	(200.000)	0	0	(200.000)	(223.825)	0	0	(223.825)
	<u>6.812.713</u>	<u>104.997</u>	<u>53.227</u>	<u>6.970.937</u>	<u>4.697.248</u>	<u>341.385</u>	<u>39.129</u>	<u>5.077.762</u>
Fjárfestingargjöld:								
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	105.500	0	0	105.500	84.378	0	0	84.378
Vaxtagjöld	8.257	0	0	8.257	3.840	0	0	3.840
	<u>113.757</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>113.757</u>	<u>88.218</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>88.218</u>
Rekstrarkostnaður:								
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	93.918	2.187	350	96.455	122.875	3.499	350	126.724
Aðrar tekjur	7.354	0	0	7.354	8.131	0	0	8.131
Skattur á hreina eign sjóðsins	63.920	0	0	63.920	0	0	0	0
Hækkun á hreinni eign á árinu	7.580.956	(3.043)	38.787	7.616.700	5.521.579	96.970	16.557	5.635.106
Sjóðir sameinaðir SL 2010	0	0	0	0	5.775.600	1.655.974	0	7.431.574
Hrein eign frá fyrra ári	78.526.342	1.838.094	422.533	80.786.969	67.229.163	85.150	405.976	67.720.289
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris	<u>86.107.298</u>	<u>1.835.051</u>	<u>461.320</u>	<u>88.403.669</u>	<u>78.526.342</u>	<u>1.838.094</u>	<u>422.533</u>	<u>80.786.969</u>

Efnahagsreikningur deilda

31. desember 2011

31. desember 2010

	Samtryggingar- deild	Séreignadeildir		Samtals	Samtryggingar- deild	Séreignadeildir		Samtals
		Leið 1	Leið 2			Leið 1	Leið 2	
Fjárfestingar:								
Húseignir og lóðir	139.785	0	0	139.785	0	0	0	0
Verðbréf með breytilegum tekjum	25.295.415	0	73.448	25.368.863	21.485.918	0	110.181	21.596.099
Verðbréf með föstum tekjum	56.852.271	0	384.235	57.236.506	52.179.769	0	309.122	52.488.891
Veðlán	2.418.231	0	0	2.418.231	2.477.177	0	0	2.477.177
Innlán	423.937	1.653.685	3.987	2.081.609	628.308	1.665.352	3.580	2.297.240
Fullnustueignir	0	0	0	0	35.500	0	0	35.500
	85.129.639	1.653.685	461.670	87.244.994	76.806.672	1.665.352	422.883	78.894.907
Kröfur:								
Kröfur á launagreiðendur	923.143	0	0	923.143	1.015.932	0	0	1.015.932
Aðrar kröfur	29.307	184.556	0	213.863	176.691	230.983	0	407.674
	952.450	184.556	0	1.137.006	1.192.623	230.983	0	1.423.606
Aðrar eignir:								
Rekstrarfjármunir	15.745	0	0	15.745	16.912	0	0	16.912
Sjóður og veltiinnlán	366.117	0	0	366.117	1.034.977	0	0	1.034.977
	381.862	0	0	381.862	1.051.889	0	0	1.051.889
Eignir samtals	86.463.951	1.838.241	461.670	88.763.862	79.051.184	1.896.335	422.883	81.370.402
Skuldir:								
Skuld við lánastofnanir	80.455	0	0	80.455	196.279	0	0	196.279
Aðrar skuldir	276.198	3.190	350	279.738	328.563	58.241	350	387.154
Skuldir samtals	356.653	3.190	350	360.193	524.842	58.241	350	583.433
Hrein eign til greiðslu lífeyris	86.107.298	1.835.051	461.320	88.403.669	78.526.342	1.838.094	422.533	80.786.969

Sjóðstreymisyfirlit deilda

Árið 2011

Árið 2010

	Samtryggingar- deild	Séreignadeildir		Samtals	Samtryggingar- deild	Séreignadeildir		Samtals
		Leið 1	Leið 2			Leið 1	Leið 2	
Inngreiðslur:								
Iðgjöld	2.825.546	36.995	(66)	2.862.475	2.653.569	(104.625)	(3.658)	2.545.286
Fjárfestingartekjur	2.730.311	96.373	39.513	2.866.197	2.914.498	341.385	16.907	3.272.790
Afborganir verðbréfa	3.219.938	0	0	3.219.938	2.902.199	0	0	2.902.199
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	1.322.316	0	102.489	1.424.805	3.733.867	0	22.222	3.756.089
Seld verðbréf með föstum tekjum	2.392.628	0	94.209	2.486.837	3.495.783	0	0	3.495.783
Innlán	0	11.667	0	11.667	0	0	0	0
Innborgaðar aðrar tekjur	154.738	0	0	154.738	210.491	0	0	210.491
	12.645.477	145.035	236.145	13.026.657	15.910.407	236.760	35.471	16.182.638
Útgreiðslur:								
Lífeyrir	1.830.481	142.848	14.024	1.987.353	1.366.166	136.291	18.564	1.521.021
Fjárfestingargjöld	113.757	0	0	113.757	88.218	0	0	88.218
Rekstrarkostnaður án afskrifta	88.952	2.187	350	91.489	119.345	0	0	119.345
Aðrar útgreiðslur	167.720	0	0	167.720	13.326	0	0	13.326
	2.200.910	145.035	14.374	2.360.319	1.587.055	136.291	18.564	1.741.910
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og öðrum fjárfestingum	10.444.567	0	221.771	10.666.338	14.323.352	100.469	16.907	14.440.728
Húseign og lóðir	(140.252)	0	0	(140.252)	0	0	0	0
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	(3.205.000)	0	(78.019)	(3.283.019)	(1.325.053)	0	(16.907)	(1.341.960)
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	(7.491.576)	0	(143.752)	(7.635.328)	(11.019.293)	0	0	(11.019.293)
Innlán	(204.371)	0	0	(204.371)	(1.807.114)	(100.469)	0	(1.907.583)
Ný veðlán	(71.000)	0	0	(71.000)	(117.995)	0	0	(117.995)
Varanlegir rekstrarfjármunir	(1.228)	0	0	(1.228)	(1.291)	0	0	(1.291)
	(11.113.427)	0	(221.771)	(11.335.198)	(14.270.746)	(100.469)	(16.907)	(14.388.122)
Hækkun á sjóði og veltiinnlánnum	(668.860)	0	0	(668.860)	52.606	0	0	52.606
Sjóður yfirtekinn við samruna	0	0	0	0	563.134	0	0	563.134
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun	1.034.977	0	0	1.034.977	419.237	0	0	419.237
Sjóður og veltiinnlán í árslok	366.117	0	0	366.117	1.034.977	0	0	1.034.977

The General
Pension Fund
Annual Report 2011

The General Pension Fund
Borgartúni 29
105 Reykjavík

Id. no. 450181 - 0489

Endorsement by the Board of Directors and Managing Director

The Financial Statements of the General Pension Funds are prepared in accordance with the Icelandic Financial Statements Act and the Regulation of the Financial Statements of Pension Funds. The same accounting principles apply as for the previous year.

At the end of 2011, a total of 125,997 individuals have paid premiums to the fund. Of this number 15,264 paid premiums during 2011. Active members were 7,232 during 2011 which is an increase of 3.4% from the previous year. Premium payments to the Fund in 2011 amounted to ISK 2,664 million this is an increase of 8.4% from the previous year.

During the year 2011 a number of 8,095 pensioners received pension payments amounting to ISK 1,857 million from the fund. The number of recipients rose by 12.5% during the year, and the amount paid in pension rose by 12.5%. The Fund's disposable resources in 2011 amounted to ISK 10,666 million, this is a decrease of 27.7% from previous year. Net assets for payment of pensions at the end of 2011 amounted to ISK 86,107 million compared with ISK 78,526 million at the end of 2010, which is an increase of 9.7% from the previous year. Pension holdings in the Private Division at the end of the year amounted to ISK 2.296 million. The 1999 was the first full year of the Division's operation. The Fund's total loss due to the fall of the Icelandic banks amounted to ISK 6.679 million in the years 2008-2010.

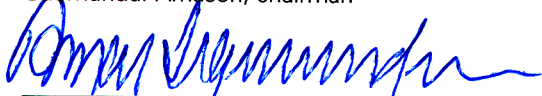
The Fund's real yield on investment during 2011 was 3.1%, compared with 3.6% in 2010. Net real yield, i.e. real yield after deduction of operating expenses from net investment earnings, was 3.0%. The average real yield on the Fund's investments over the past five years has been 0.7% and ten years 4.1%.

The Board of Directors of the General Pension Fund and its Managing Director hereby confirm the Financial Statement by means of their signatures.

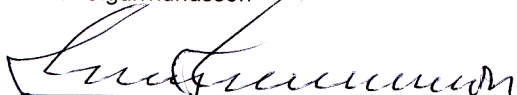
Reykjavík, March 27, 2012.

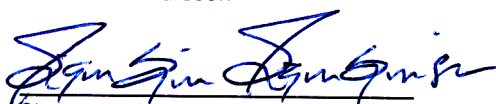
Guðmundur Árnason, chairman

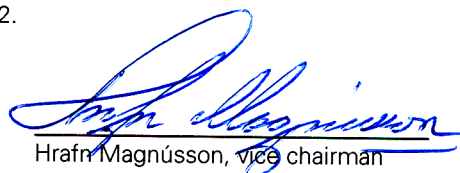
Arnar Sigurmundsson

Gunnar Gunnarsson

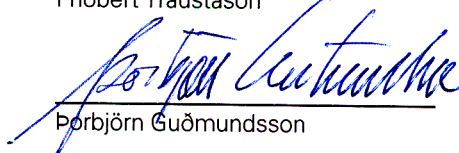
Sigurbjörn Sigurbjörnsson
Managing Director

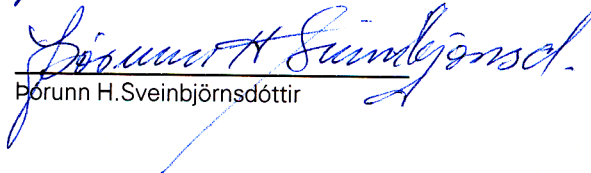
Hrafn Magnússon, vice chairman

Friðbert Traustason

Þorbjörn Guðmundsson

Þórunn H. Sveinbjörnsdóttir

Independent Auditors' Report

To the Board of Directors and Members of the General Pension Fund.

We have audited the accompanying Financial Statements of the General Pension Fund, which comprise Endorsement by the Board of Directors, Statement of Changes in net assets for Pension Payments, the Balance Sheet as at December 31, 2011, and the Statement of Cash Flows for the year then ended, and summary of significant accounting policies and other explanatory notes.

Management's Responsibility for the Financial Statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of these financial statements in accordance with Icelandic Financial Statements Act, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Auditor's Responsibility

Our responsibility is to express an opinion on these financial statements based on our audit. We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing. Those standards require that we comply with ethical requirements and plan and perform the audit to obtain reasonable assurance whether the financial statements are free from material misstatement.

An audit involves performing procedures to obtain audit evidence about the amounts and disclosures in the financial statements. The procedures selected depend on the auditor's judgement, including the assessment of the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error. In making those risk assessments, the auditor considers internal control relevant to the entity's preparation and fair presentation of the financial statements in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control. An audit also includes evaluating the appropriateness of accounting principles used and the reasonableness of accounting estimates made by management, as well as evaluating the overall presentation of the financial statements.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our audit opinion.

Opinion

In our opinion, the financial statements give a true and fair view of the financial position of the General Pension Fund as at December 31, 2011, and of its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with the Icelandic Financial Statements Act.

Report on the Board of Directors report

Pursuant to the legal requirement under Article 106, Paragraph 1, Item 5 of the Icelandic Financial Statement Act No. 3/2006, we confirm that, to the best of our knowledge, the report of the Board of Directors accompanying the financial statements includes the information required by the Financial Statement Act if not disclosed elsewhere in the Financial Statements.

Reykjavík, March 27, 2012.

KPMG ehf.

Hafnildur Helgadóttir

Statement of Changes in Net Assets For Pension Payments 2011

Annual Report 2010	2011	2010
Premiums:		
Members	899.219	860.002
Employers	1.799.500	1.722.055
Transfer of rights and repayments	(34.557)	(166.673)
	2.664.162	2.415.384
Government contribution to equalise disability burden	105.524	0
	2.769.686	2.415.384
Pensions:		
Pensions	1.850.502	1.646.240
Other direct expenses due to disability pension	6.643	4.989
	1.857.145	1.651.229
Investment income:		
Dividends and revenue on shares	1.796.946	358.046
Interest income and exchange-rate difference	5.373.991	4.943.541
Provision for securities	(200.000)	(223.825)
	6.970.937	5.077.762
Investment expense:		
Office and management expenses	105.500	84.378
Interest payments	8.257	3.840
	113.757	88.218
Operating expenses:		
Office and management expenses	96.455	126.724
	96.455	126.724
Other income	7.354	8.131
Tax on Net Assets for Pension Payments	63.920	0
Increase in net assets during the year	7.616.700	5.635.106
Pensions funds mergers with the General Pension Fund	0	7.431.574
Net assets from previous year	80.786.969	67.720.289
Net assets for pension payments at year-end	88.403.669	80.786.969

Balance Sheet as at 31 December 2011

	2011	2010
Investments:		
Building	139.785	0
Variable-yield securities	25.368.863	21.596.099
Fixed rate securities	57.236.506	52.488.891
Mortgage loans	2.418.231	2.477.177
Deposits	2.081.609	2.297.240
Mortgages foreclosed	0	35.500
	<u>87.244.994</u>	<u>78.894.907</u>
Receivables:		
Premiums receivable	923.143	1.015.932
Other receivable	213.863	407.674
	<u>1.137.006</u>	<u>1.423.606</u>
Other assets:		
Operational assets	15.745	16.912
Cash and bank deposits	366.117	1.034.977
	<u>381.862</u>	<u>1.051.889</u>
Total assets	<u>88.763.862</u>	<u>81.370.402</u>
Liabilities:		
Currency swap contracts	80.455	196.279
Other liabilities	279.738	387.154
Total liabilities	<u>360.193</u>	<u>583.433</u>
Net assets for pension payments	<u>88.403.669</u>	<u>80.786.969</u>
Division of net assets for pension payments:		
Net assets of the Mutual Pension Division	86.107.298	78.526.342
Net assets of the Private Pension Division	2.296.371	2.260.627
	<u>88.403.669</u>	<u>80.786.969</u>

Statement of Cash Flows 2010

	2011	2010
Inflows:		
Premium payments	2.862.475	2.545.286
Financial income	2.866.197	3.272.790
Instalment on bonds	3.219.938	2.902.199
Variable rate securities sold	1.424.805	3.756.089
Fixed rate securities sold	2.486.837	3.495.783
Repayments of time deposits	11.667	0
Other income	154.738	210.491
	<u>13.026.657</u>	<u>16.182.638</u>
Outflows:		
Pension payments	1.987.353	1.521.021
Investments expenses	113.757	88.218
Operating expenses excluding depreciation	91.489	119.345
Other outflows	167.720	13.326
	<u>2.360.319</u>	<u>1.741.910</u>
Disposable resources to purchase securities and other investments	10.666.338	14.440.728
Buildings purchased	(140.252)	0
Investments in variable-yield securities	(3.283.019)	(1.341.960)
Investments in fixed rate securities	(7.635.328)	(11.019.293)
Deposits	(204.371)	(1.907.583)
New mortgage loans	(71.000)	(117.995)
Operating assets purchased	(1.228)	(1.291)
	<u>(11.335.198)</u>	<u>(14.388.122)</u>
Increase in cash and current deposits	(668.860)	52.606
Cash and current deposits from mergers	0	563.134
Cash and current deposits at the beginning of the year	1.034.977	419.237
	<u>366.117</u>	<u>1.034.977</u>

Financial Indicators 2011

Ratios:

	2011	2010	2009	2008	2007
Mutual Pension Division:					
Real rate of return	3,1%	3,6%	3,9%	(13,7%)	0,3%
Net real rate of return	3,0%	3,4%	3,8%	(13,8%)	0,2%
Average net real rate of return					
last five years	0,7%	0,8%	2,8%	3,5%	8,7%
last ten years	4,1%	3,9%	3,3%	3,7%	5,9%
Operating expenses:					
as percentage of premiums	3,2%	3,7%	2,8%	2,8%	2,7%
as percentage of assets	0,10%	0,13%	0,13%	0,14%	0,13%
Listed variable yield securities	17,6%	27,4%	29,1%	25,3%	33,4%
Listed fixed rate securities	69,8%	67,6%	66,2%	69,8%	62,4%
Unlisted variable yield securities	7,3%	0,6%	0,1%	0,0%	0,0%
Unlisted fixed rate securities	2,5%	1,2%	0,9%	0,8%	0,9%
Mortgage loans, unlisted	2,8%	3,2%	3,7%	4,1%	3,3%
Assets in ISK	82,1%	81,5%	73,8%	75,5%	75,7%
Assets in foreign currencies	17,9%	18,5%	26,2%	24,5%	24,3%
Number of fund members	7.232	6.992	7.425	7.028	7.001
Number of pensioners	8.095	7.198	6.181	5.113	4.352
Specification of paid pensions:					
Old-age pension	75,3%	75,1%	68,9%	67,1%	62,3%
Disability pension	13,9%	14,2%	22,2%	24,0%	28,7%
Pension to surviving spouse	10,3%	10,1%	7,8%	7,6%	7,3%
Surviving children pension	0,5%	0,6%	1,1%	1,3%	1,7%
Financial status according to actuarial assessment:					
Net assets less total obligations	(4,0%)	(2,7%)	(4,4%)	(1,7%)	5,6%
Net assets less accrued obligations	(3,5%)	2,0%	(2,5%)	1,1%	16,8%
Private Pension:					
Ávöxtunarleið 1					
Net real rate of return	0,5%	17,9%	6,8%	5,3%	8,2%
Net nominal rate of return	5,8%	20,9%	15,7%	22,4%	27,0%
Average net real rate of return					
last five years	7,7%	8,9%	6,2%	6,2%	
Listed variable yield securities	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Listed fixed rate securities	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Bank deposit	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Assets in ISK	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Assets in foreign currencies	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Number of active members	212	197	167	84	34
Number of fund members	1.037	976	408	352	165

Financial Indicators cont.,

Ratios:

	2011	2010	2009	2008	2007
Ávöxtunarleidd 2					
Net real rate of return	7,1%	7,0%	4,7%	(11,5%)	(4,5%)
Net nominal rate of return	12,7%	9,8%	13,8%	2,9%	1,6%
Average net real rate of return					
last five years	0,6%	0,1%	0,6%	(0,9%)	5,5%
Listed variable yield securities	15,9%	26,1%	14,8%	13,6%	33,4%
Listed fixed rate securities	83,2%	74,7%	84,0%	86,4%	66,6%
Bank deposit	0,9%	0,8%	1,2%	0,0%	0,0%
Assets in ISK	85,5%	83,6%	76,3%	81,0%	79,8%
Assets in foreign currencies	14,5%	16,4%	23,7%	19,0%	20,2%
Number of active members	0	0	0	108	154
Number of fund members	5.451	5.451	5.451	5.503	5.503

Definitions:

Real rate of return	Rate of return based on the consumer-price index.
Net real rate of return	Real rate of return less operational expenses.
Cost as percentage of assets	Operating expenses as percentage of average net assets.
Number of active fund members	The average number of fund members paying premiums during the year.
Number of pensioners	The average number of pensioners who received pension during the year.

Söfnunarsjóður
lífeyrisréttinda